

სს ბანკი ქართუ

პილარ 3-ის წლიური ანგარიში

(2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით)

2022 წელი

სარჩევი

1. შესავალი.....	3
2. მენეჯმენტის განცხადება.....	3
3. ბანკის ძირითადი მაჩვენებლები	4
3.1: კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები.....	4
3.2: ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი.....	4
3.3: წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი.....	4
4. ბანკის ჯგუფის სტრუქტურა	5
5. კაპიტალის სტრუქტურა	6
6. კაპიტალის ადეკვატურობა.....	7
6.1: რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები.....	7
6.3: საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიცია	9
7. ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი	10
8. აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები	11
9. კორპორაციული მართვა.....	11
9.1: სამეთვალყურეო საბჭო.....	11
9.2: დირექტორატი	14
9.3: აუდიტის კომიტეტი	18
9.4: რისკების კომიტეტი.....	19
9.5: საკრედიტო კომიტეტი	20
9.6: მცირე საკრედიტო კომიტეტი.....	20
9.7: აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი	21
9.8: ბიზნეს პროცესების მართვის კომიტეტი.....	22
10. რისკების მართვა	23
10.1: კორპორატიული სტრატეგია	23
10.2: რისკების მართვის ჩარჩო	23
10.2: საკრედიტო რისკების მართვა.....	27
10.3: საპროცენტო რისკის მართვა.....	28
10.4: სავალუტო რისკის მართვა.....	29
10.5: საოპერაციო რისკის მართვა.....	29
10.6: ლიკვიდობის რისკის მართვა.....	30
11. გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) რისკების მართვა.....	31
12. მნიშვნელოვანი სიახლეები	34
13. ანაზღაურების შესახებ ინფორმაცია.....	35

1. შესავალი

პილარ 3-ის წლიური ანგარიშგება წარმოადგენს დოკუმენტს, რომელიც ეფუძნება ბაზელის საბანკო ზედამხედველობის კომიტეტის პილარ 3-ის გამჭვირვალობის მოთხოვნებს, ევროკავშირის 575/2013 დირექტივის მოთხოვნებსა და საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის ბრძანებას „კომერციული ბანკების მიერ პილარ 3-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების წესის დამტკიცების თაობაზე“.

დოკუმენტი მოიცავს ინფორმაციას ბანკის კაპიტალის არსებულ მოთხოვნებთან შესაბამისობის, რისკების მართვის პოლიტიკის, სტრატეგიისა და კორპორაციული მართვის მოდელის შესახებ.

პილარ 3-ის წლიური ანგარიშგება ქვეყნდება ყოველწლიურად. დოკუმენტი ხელმისაწვდომი არის ბანკისა და ეროვნული ბანკის ვებ-გვერდებზე როგორც ქართულ, ასევე ინგლისურ ენაზე.

2. მენეჯმენტის განცხადება

ბანკის დირექტორატი ადასტურებს მოცემულ პილარ 3-ის ანგარიშგებაში ასახული ყველა მონაცემისა და ინფორმაციის უტყუარობასა და სიზუსტეს. ანგარიშგება მომზადებულია სამეთვალყურეო საბჭოსთან შეთანხმებული შიდა კონტროლის პროცესების სრული დაცვით, წინამდებარე ანგარიშგება აკმაყოფილებს საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2017 წლის ივნისის N92/04 ბრძანებით დამტკიცებული „კომერციული ბანკების მიერ პილარ 3-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების წესის“ მოთხოვნებსა და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილ სხვა წესებსა და ნორმებს. რეგულაციის თანახმად, არ არის სავალდებულო პილარ 3-ის ფარგლებში გამოქვეყნებული ინფორმაციის აუდიტი.

3. ბანკის ძირითადი მაჩვენებლები

ძირითადი მაჩვენებლების ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ბანკის კაპიტალთან დაკავშირებული საზედამხედველო მოთხოვნების და ლიკვიდობის შესახებ. დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია შესაბამის მითითებულ თავში.

3.1: კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები

თანხები მოცემულია 1,000 ლარში	31.12.2021	31.12.2020
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	189,240	171,026
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	83,635	55,702
მეორადი კაპიტალი	49,523	173,855
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	322,398	400,583
რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	1,299,144	1,448,539
<u>მიმდინარე კოეფიციენტები</u>		
ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	14.57%	11.81%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	21.00%	15.65%
საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი	24.82%	27.65%

3.2: ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი

თანხები მოცემულია 1,000 ლარში	31.12.2021	31.12.2020
მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები (სულ)	341,714	364,180
ფულის წმინდა გადინება (სულ)	186,392	195,000
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (%)	183%	187%

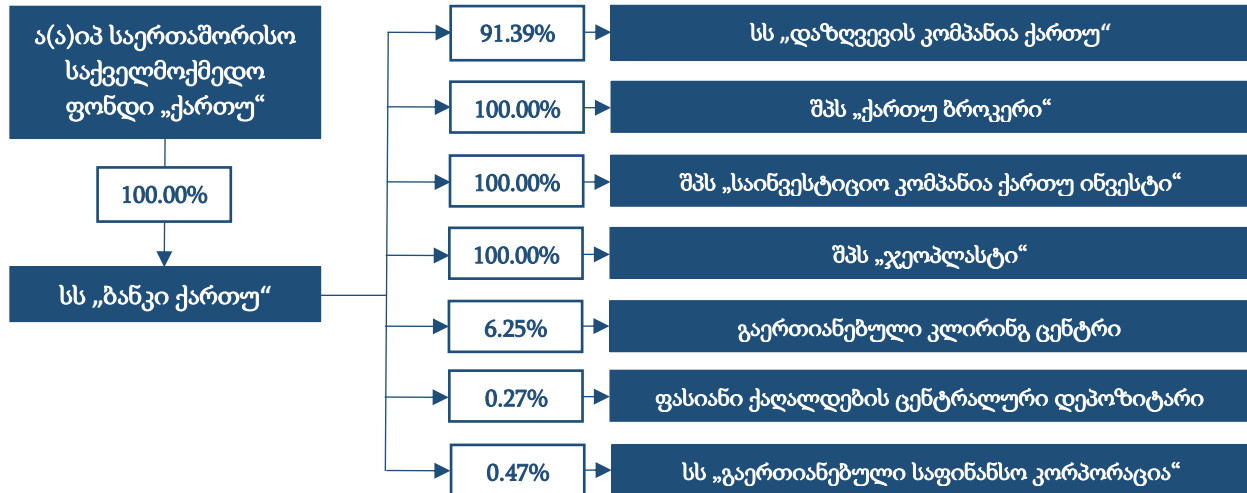
3.3: წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი

თანხები მოცემულია 1,000 ლარში	31.12.2021	31.12.2020
ხელმისაწვდომი სტაბილური დაფინანსება	899,894	1,034,490
სტაბილური დაფინანსების საჭიროება	727,034	832,093
წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი	124%	124%

ბანკის სხვა მნიშვნელოვანი ფინანსური კოეფიციენტები დანართის სახით მოცემულია 2021 წლის მეოთხე კვარტლის კვარტალური გამჟღავნების ფორმის გვერდზე „ძირითადი მაჩვენებლები“.

4. ბანკის ჯგუფის სტრუქტურა

ბანკის ბენეფიციარი მფლობელი არის უტა ივანიშვილი. ჯგუფის სტრუქტურა მოცემულია შემდეგი სქემატური ილუსტრაციის სახით.

სს „დაზღვევის კომპანია ქართუ“ - კომპანია დაფუძნდა 2001 წელს და ფლობს როგორც სიცოცხლის, ისე არასიცოცხლის დაზღვევის ლიცენზიას. ინფორმაცია კომპანიის შესახებ მოცემულია შემდეგ ბმულზე: <https://cartuinsurance.wixsite.com/cartuinsurance>; <http://insurance.gov.ge/Statistics.aspx>

შპს „ქართუ ბროკერი“ – კომპანია დაფუძნდა 2001 წელს და არის საქართველოს ეროვნული ბანკის, როგორც ფასიანი ქაღალდების ბაზრის ზედამხედველის, მიერ ლიცენზირებული ბროკერი. კომპანიის შესახებ ინფორმაცია მოცემულია შემდეგ ბმულზე: <http://gse.ge/broker-companies/cartubroker>

შპს „საინვესტიციო კომპანია ქართუ ინვესტი“ - კომპანია დაფუძნდა 1999 წელს. კომპანია დაფუძნების დღიდან არანაირ საქმიანობას არ ეწევა.

შპს „ჯეოპლასტი“ - ბანკმა კომპანია დააფუძნა 2017 წელს, დასაკუთრებული ქონებების ეფექტურად განკარგვის მიზნით. მიმდინარე ეტაპზე ბანკს არ აქვს განხორციელებული რაიმე სახის ინვესტიცია კომპანიაში.

გაერთიანებული კლირინგ ცენტრი - კომპანია ფლობს მსხვილ ონლაინ პორტალ MYPAY.GE-ს, რომლის საშუალებითაც შესაძლებელია განხორციელდეს სხვადასხვა ტიპის გადახდები პლასტიკური ბარათების გამოყენებით. ინფორმაცია კომპანიის შესახებ მოცემულია შემდეგ ბმულზე: <https://www.mypay.ge/Payments/main>

საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარი - კომპანია 1999 წლიდან არის GSCD სისტემის ოპერატორი. აღნიშნული სისტემის ძირითადი მიზანია მისი მონაწილეების მფლობელობაში მყოფი ფასიანი ქაღალდების ნომინალური მფლობელობა, კლირინგისა და ანგარიშსწორების უზრუნველყოფა, გარდა სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდებისა. GSCD არის 4 კომერციული ბანკისა და საქართველოს საფონდო ბირჟის მფლობელობაში. <http://www.gcsd.ge/>

სს „გაერთიანებული საფინანსო კორპორაცია“ (UFC) - პირველი ბანკთაშორისი საპროცესინგო ცენტრი დაარსდა 1996 წლის იანვარს. დღეისათვის საპროცესინგო ცენტრი ემსახურება რვა ბანკს, შვიდ ფინანსურ ორგანიზაციას და ორ კომპანიას. იგი უზრუნველყოფს სრულ საბარათე მომსახურებას VISA International, MasterCard Worldwide და China UnionPay-ის საერთაშორისო რეგულაციებისა და PCI (Payment Card Industry)-ის მონაცემთა უსაფრთხოების სტანდარტების მიხედვით. <http://www.ufc.ge/index.php?lang=geo>

5. კაპიტალის სტრუქტურა

ძირითადი პირველადი კაპიტალი (1,000 ლარი)	31.12.2021	31.12.2020
ჩვეულებრივი აქციები	114,430	114,430
სხვა რეზერვები *	7,438	6,838
გაუნაწილებელი მოგება (ზარალი)	71,408	57,389
არამატერიალური აქტივები (მათ შორის გუდვილი)	(3,903)	(3,545)
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	-	(4,086)
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	189,373	171,026
დამატებითი პირველადი კაპიტალი (1,000 ლარი)	31.12.2021	31.12.2020
დამატებითი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტები	83,635	55,702
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	83,635	55,702
მეორადი კაპიტალი (1,000 ლარი)	31.12.2021	31.12.2020
აქციებში კონვერტირებადი სესხები (სუბორდინირებული სესხი)	37,171	159,843
რეზერვები **	12,351	14,012
სულ მეორადი კაპიტალი	49,523	173,855
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	322,530	400,583

* ბანკის სარეზერვო და მიზნობრივი ფონდის ფორმირება ხდებოდა წლის გაუნაწილებელი მოგებიდან და მიზანს წარმოადგენდა ბანკის ოპერაციებიდან წარმოქმნილი შესაძლო ზარალის დაფარვა, საჭიროების შემთხვევაში.

** ეროვნული ბანკის რეგულაციის თანახმად, სტანდარტულ სესხებზე შექმნილი საერთო რეზერვები გაითვალისწინება მეორად კაპიტალში, საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების მაქსიმუმ 1.25%-ის ოდენობით.

6. კაპიტალის ადეკვატურობა
6.1: რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები

1,000 ლარი	31.12.2021	31.12.2020
საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	1,161,154	1,334,090
საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	32,704	14,247
საოპერაციო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	105,286	100,203
სულ	1,299,144	1,448,539

6.2: საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები

თარიღი: 31.12.2019 თანხები მოცემულია 1,000 ლარში	საბალანსო ღირებულება	რისკის პოზიციების ღირებულება	რისკის წონა						საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები			
			0%	20%	50%	100%	150%	250%	მიტიგაციამდე	მიტიგაცია	მიტიგაციის შემდეგ	
საბალანსო ელემენტები												
მოთხოვნები ცენტრალური მთავრობებისა და ცენტრალური ბანკების მიმართ	236,444	236,576	34,334	-	-	202,243	-	-	202,243	-	202,243	
მოთხოვნები კომერციული ბანკების მიმართ	53,942	53,942	-	22,143	31,649	150	-	-	20,403	-	20,403	
მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	714,327	725,846	-	-	-	725,846	-	-	725,846	29,232	696,615	
ვადაგადაცილებული სესხები	105,426	105,428	-	-	-	105,428	-	-	105,428	25	105,403	
ძირითადი საშუალებები *	20,363	16,460	2,895	-	-	13,565	-	-	13,565	-	13,565	
ფული და მისი ექვივალენტები კომერციულ ბანკებში	26,986	26,986	26,986	-	-	-	-	-	-	-	-	
მნიშვნელოვანი ინვესტიციები საფინანსო ინსტიტუტებში და საგადასახადო აქტივი	16,161	16,161	-	-	-	-	-	16,161	40,403	-	40,403	
სხვა ინვესტიციები საფინანსო ინსტიტუტებში	56	57	-	-	-	57	-	-	57	-	57	
სხვა აქტივები **	50,185	50,569	-	-	-	50,569	-	-	50,569	1,165	49,404	
სულ საბალანსო ელემენტები	1,223,891	1,232,026	64,215	22,143	31,649	1,097,857	-	16,161	1,158,513	30,421	1,128,092	
გარესაბალანსო ელემენტები												
კრედიტის მახასიათებლების მქონე გარანტიები	4,359	4,359	-	-	-	4,359	-	-	4,359	55	4,305	
არასაკრედიტო მახასიათებლების მქონე გარანტიები	25,215	12,608	-	-	-	12,608	-	-	12,608	2,103	10,505	
აუთვისებელი საკრედიტო ინსტრუმენტები ***	35,322	17,661	-	-	-	17,661	-	-	17,661	9	17,652	
სულ გარესაბალანსო ელემენტები	64,897	34,628	-	-	-	34,628	-	-	34,628	2,167	32,461	
კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები												
კონტრაქტები 1 წელზე ნაკლები ვადით ****	30,022	600	-	-	-	600	-	-	600	-	600	
სულ	1,318,811	1,267,254	64,215	22,143	31,649	1,133,086	-	16,161	1,193,742	32,588	1,161,154	

* ძირითადი საშუალებების, საბალანსო და რისკის პოზიციას შორის სხვაობა გამოწვეულია არამატერიალური აქტივებით, რომელიც, თავის მხრივ, სრულად იქვითება საზედამხედველო კაპიტალიდან.

** აღნიშნულ მუხლში შედის რისკის პოზიციები ფიზიკური პირების მიმართ, გიროში დასაკუთრებული ქონება და სხვა მოთხოვნები.

*** რისკის პოზიციაში გაითვალისწინება სესხის გაცემის ვალდებულების საბალანსო ღირებულების 50%.

**** რისკის პოზიციაში გაითვალისწინება სავალუტო ფორვარდების და სვოპების საბალანსო ღირებულების 2%.

რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების დათვლის მიზნით, მიტიგაციის საშუალებად ბანკი იყენებს მხოლოდ სადეპოზიტო ანგარიშზე განთავსებულ ფულად სახსრებს ან ფულთან გათანაბრებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

6.3: საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიცია

საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებული რისკის პოზიცია უდრის „კომერციული ბანკების საერთო ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტის დადგენის, გაანგარიშებისა და დაცვის წესით“ განსაზღვრულ კრებსით საერთო ღია სავალუტო პოზიციას.

6.4: საოპერაციო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები

1,000 ლარი	2021	2020	2019
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	48,959	40,963	55,244
მოგება (ზარალი) ქონების გაყიდვიდან	13	6	59
მთლიანი არასაპროცენტო შემოსავლები	11,305	10,356	1,711
მთლიანი შემოსავალი	60,251	51,312	56,895
მთლიანი შემოსავლის საშუალო ბოლო 3 წლის	56,153	53,441	68,922
საოპერაციო რისკების კაპიტალი (15.00%)	8,423	8,016	10,338
საოპერაციო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	105,286	100,203	129,231

7. ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (სებ-ის მეთოდოლოგიით)

31.12.2021 (1,000 ლარი)	ლარი	უცხ. ვალუტა	სულ
მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები (სულ)	85,571	256,144	341,714
ფულის წმინდა გადინება (სულ)	32,808	153,584	186,392
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (%)	260.8%	166.8%	183.3%
მინიმალური მოთხოვნა	>75%	>100%	>100%

ბანკის სხვა მნიშვნელოვანი ფინანსური კოეფიციენტები დანართის სახით მოცემულია 2021 წლის მეოთხე კვარტლის კვარტალური გამჟღავნების ფორმის გვერდზე „ძირითადი მაჩვენებლები“. (იხ. ბმულზე: <https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=672>)

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (ბაზელის მეთოდოლოგიით)

31.12.2021 (1,000 ლარი)	ლარი	უცხ. ვალუტა	სულ
მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები (სულ)	73,981	204,052	278,032
ფულის წმინდა გადინება (სულ)	10,731	19,835	27,041
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (%)	689.4%	1028.8%	1028.2%

სებ-ის მეთოდოლოგიით გაანგარიშებული კოეფიციენტები ბანკისთვის წარმოადგენს სავალდებულოდ დასაცავ მოთხოვნას, ხოლო ბაზელის მეთოდოლოგიით დათვლილი მონაცემები წარმოდგენილია საილუსტრაციო მიზნებისათვის. დეტალური ინფორმაცია მოცემულია კვარტალურ დანართში გვერდზე 14.LCR.

8. აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები

ბანკის აქციონერის და აქციონერთა კრების უფლებები რეგულირდება წესდების საფუძველზე. ბანკის აქციონერი უფლებამოსილია: შეცვალოს ბანკის წესდება, საფირმო სახელწოდება, აირჩიოს და გამოიწვიოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები, დაამტკიცოს ბანკის წლიური ანგარიშგება, ფინანსური შედეგები, დაამტკიცოს აუდიტის კომიტეტის დასკვნა. კრებას უფლება აქვს მიიღოს ბანკის რეორგანიზაციასა ან ლიკვიდაციასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილება.

წესდების მიხედვით, აქციონერთა კრება მოიწვევა ყოველწლიურად, როგორც წესი, საანგარიშგებო წლის დაწყებიდან ორი თვის ვადაში. ვინაიდან ბანკს ყავს მხოლოდ ერთი აქციონერი, კრების მოწვევა არ ხდება და აქციონერი საჭიროებიდან გამომდინარე ღებულობს ერთპიროვნულ გადაწყვეტილებას.

9. კორპორაციული მართვა

9.1: სამეთვალყურეო საბჭო

სს „ბანკი ქართუს“ სამეთვალყურეო საბჭო შედგება ხუთი წევრისგან. საბჭო შემდგენაირად არის დაკომპლექტებული:

1. ნიკოლოზ ჩხეტიანი - თავმჯდომარე
2. თემური კობახიძე - თავმჯდომარის მოადგილე, დამოუკიდებელი წევრი
3. ბესიკ დემეტრაშვილი - წევრი
4. თეა ჯოხაძე - წევრი
5. ზაზა ვერძეული - დამოუკიდებელი წევრი

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე, ნიკოლოზ ჩხეტიანს, 2001 წელს დამთავრებული აქვს ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახემწიფო უნივერსიტეტი, სამართალმცოდნეობის სპეციალობით, ხოლო 2002 წელს მიენიჭა ბრემენის უნივერსიტეტის მაგისტრის ხარისხი სამართალმცოდნეობაში. 2012 წლიდან დღემდე არის ა(ა)იპ საერთაშორისო საქველმოქმედო ფონდი „ქართუს“ დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარე. 2007-2012 წლებში ა(ა)იპ საერთაშორისო საქველმოქმედო ფონდი „ქართუს“ იურისტი. 2008-2014 წლებში იყო სს „ქართუ ჯგუფის“ იურიდიული დეპარტამენტის უფროსი, 2007-2008 წლებში ამავე კომპანიის იურიდიული დეპარტამენტის დირექტორის მოადგილე, ხოლო 2006-2007 წლებში სს „ქართუ ჯგუფის“ იურისტი. 2004-2006 წლებში იყო იურიდიული კომპანია „გაბისონია და პარტნიორების“ იურისტი. 2002-2004 წლებში საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს საგარეო პოლიტიკის კვლევისა და ანალიზის ცენტრის უფროსი სპეციალისტი.

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილესა და დამოუკიდებელ წევრს, თემური კობახიძეს, დამთავრებული აქვს საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბიზნეს ინჟინერიის ფაკულტეტი. 2016 წლიდან დღემდე არის შპს „კავკასუს ონლაინის“ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი, ამასთანავე, 2013 წლიდან დღემდე იკავებს ამავე კომპანიის გენერალური დირექტორის მოადგილის თანამდებობას. 2014 წლიდან დღემდე თემური სს „ბანკი ქართუს“ აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარეა. 2012-2013 წლებში იყო შპს „კავკასუს ონლაინის“ დირექტორის მრჩეველი. 2011-2012 წლებში იკავებდა საინფორმაციო ტექნოლოგიების ჯგუფის აუდიტორის თანამდებობას სს „ბანკ ქართუში“. 2010-2011 წლებში იყო შპს „მობიტელის“ სახაზინო ოპერაციების სპეციალისტი.

ბესიკ დემეტრაშვილს დამთავრებული აქვს ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი. 2012 წლიდან დღემდე არის შპს „მენეჯმენტ სერვისის“ და შპს „ქართულ ფრანგული სკოლის“ დირექტორი. 2014 წლიდან დღემდე არის შპს „აგრო ქართუს“ დირექტორი, ხოლო 2015 წლიდან დღემდე შპს „რივიერა XXI“-ს და სს „დიდველის“ დირექტორი. 2008 წლიდან დღემდე არის საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის წევრი, ხოლო 2013 წლიდან დღემდე შპს „ფინსერვისი XXI“-ს იურიდიული მრჩეველი. 2005-2006 წლებში იყო შპს „ბურჯის“ და ა(ა)იპ ასოციაცია „ატუს“-ს იურიდიული სამსახურის უფროსი. 2002-2006 წლებში იყო შპს „რეესტრი XXI“-ს ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორი. 1999-2000 წლებში იყო თბილისის საკრებულოს იურისტი. 1998-1999 წლებში იყო არასამთავრობო ორგანიზაცია „კონსტიტუციის 42-ე მუხლის“ იურისტი.

თეა ჯოხაძე, CFA ფლობს საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის მიერ მინიჭებულ ბაკალავრის ხარისხს საერთაშორისო ეკონომიკაში. მოგვიანებით, 1998 წელს მიიღო ხარისხი კოპენჰაგენის უნივერსიტეტში, პოლიტიკურ მეცნიერებათა ინსტიტუტში. საერთაშორისო ეკონომიკის მაგისტრის ხარისხი მიენიჭა ჯონ ჰოპკინსის უნივერსიტეტში, უმაღლეს საერთაშორისო კვლევათა სკოლაში. თეა ჯოხაძე 2019 წელს დაინიშნა სს „ბანკი ქართუს“ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად. 2019 წლიდან ქალბატონი ჯოხაძე იკავებს „საქართველოს თანაინვესტირების ფონდის“ გენერალური დირექტორის მოადგილის თანამდებობას. 2014-2019 წლებში იყო ამავე ფონდის მმართველი დირექტორი, 2013-2014 წლებში კი, იკავებდა ფინანსური დირექტორის პოზიციას. 2005-2013 წლებში ხელმძღვანელობდა სს „საქართველოს ბანკის“ ფინანსური სახსრების მოზიდვისა და სასესხო კაპიტალის ბაზრების სამსახურს. ქალბატონი ჯოხაძის პროფესიული გამოცდილება საქართველოს გარდა უკავშირდება ამერიკის შეერთებულ შტატებს. ის იკავებდა ფინანსური საკონსულტაციო სერვისების უფროსი კონსულტანტის პოზიციას Pace Global Energy Services, LLC-ში. სხვადასხვა დროს ასრულებდა ფინანსური სტრუქტურების და ფასწარმოქმნის ანალიტიკოსისა და გაზისა და ელექტროენერჯის ეკონომიკური ანალიტიკოსის მოვალეობებს CMS Energy Corp.m Marketing, Services & Trading-ში ტეხასში; იყო ასისტენტი პროგრამის ოფიცერი „დემოკრატიისა და არჩევნების მხარდაჭერის საერთაშორისო ინსტიტუტში“, შვედეთში, ასევე ინფორმაციის ოფიცერი „გაეროს ჰუმანიტარულ საქმეთა კოორდინაციის ოფისში“ საქართველოში, მკვლევარი „ეუთოს საპარლამენტო ასამბლეაში“ დანიაში და პროგრამის ანალიტიკოსი „გაეროს განვითარების პროგრამა საქართველოს ოფისში“.

ზაზა ვერძემულმა ბაკალავრისა და მაგისტრის ხარისხი ვაჭრობის ეკონომიკისა და საქონელმცოდნეობის მიმართულებით მიიღო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში. 2019 წელს, ბატონი ვერძემული დაინიშნა სს „ბანკი ქართუს“ სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად. 2007-2019 წლებში ის იკავებდა სს „ზირაათ ბანკი საქართველოს“ რისკების მართვის განყოფილების უფროსისა და დირექტორის მოადგილის თანამდებობას. 2006 წლის განმავლობაში ხელმძღვანელობდა საცალო ბიზნესის დეპარტამენტს სს „სილქ-როუდ ბანკში“. 1999-2004 წლებში ბატონი ვერძემული ხელმძღვანელობდა საკორესპონდენტო ურთიერთობებსა და ანგარიშსწორებების დირექციას სს „საქართველოს საფოსტო ბანკში“. მისი კარიერის დასაწყისი კი უკავშირდება სს „კავკასიის ბანკს“ საქართველოში და სს „ბანკ ლიუტვის“ რუსეთში, სადაც ის იკავებდა ბუღალტრის პოზიციას.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთა უფლებამოსილება განისაზღვრება 4 წლის ვადით. სამეთვალყურეო საბჭოს წამყვანი როლი უჭირავს ბანკის მმართველობაში, შესაბამისად ეს ორგანო აქტიურად არის ჩართული მიმდინარე პროცესების დაგეგმვასა და მონიტორინგში.

საბჭოს კომპეტენციას განეკუთვნება:

- ბანკის საქმიანობის ძირითადი მიმართულებების და სტრატეგიული განვითარების გეგმის განხილვა და დამტკიცება;
- აქციონერთა საერთო კრების მოწვევა, სააღრიცხვო დღისა და დღის წესრიგის განსაზღვრა;
- გენერალური დირექტორის და დირექტორატის სხვა წევრების (დირექტორები) დანიშვნა, მათ საქმიანობაზე ზედამხედველობა, მათი უფლებამოსილების შეზღუდვა/შეწყვეტა. შრომის ანაზღაურების პირობების განსაზღვრა, მათთან სასამსახურო (დავალების) ხელშეკრულებების დადება და შეწყვეტა;
- დირექტორატის (და მისი ყოველი წევრის) საქმიანობაზე კონტროლოს განხორციელება;
- აქციონერთა საერთო კრებისათვის დასამტკიცებლად იმ პირის (კანდიდატის) წარდგენა, რომელმაც უნდა განახორციელოს ბანკის გარე აუდიტორული შემოწმება;
- სამეთვალყურეო საბჭოსთან არსებული კომიტეტების, მათ შორის აუდიტის კომიტეტის, რისკების კომიტეტის შექმნა, მათი რაოდენობრივი და პერსონალური შემადგენლობის, წევრთა უფლებამოსილების ვადისა და შრომის ანაზღაურების განსაზღვრა. ასევე ამ კომიტეტთა დებულებათა დამტკიცება;
- ბანკის გაჯანსაღების გეგმის განხილვა, შეფასება და დამტკიცება;
- პილარ 3-ის ანგარიშგების პროცესის, მათ შორის ESG საკითხების მონიტორინგი და წლიური პილარ 3-ის ანგარიშგების დამტკიცება;
- ბანკის ESG რისკების მართვის პოლიტიკის დამტკიცება;

კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის დამტკიცების თაობაზე საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2018 წლის 26 სექტემბრის #215/04 ბრძანების შესაბამისად, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ყოველწლიურად ახორციელებს საკუთარი საქმიანობის თვითშეფასებას. ამასთანავე, ბანკი 2022 წლის მდგომარეობით სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობის შეფასებას უზრუნველყოფს გარე შემფასებლის მიერ.

სამეთვალყურეო საბჭო საქმიანობის შეფასებისას, ითვალისწინებს შემდეგ კომპონენტებს:

- საბჭოს შეხვედრების პერიოდულობა, ხარისხი და საბჭოს წევრების მზაობა;
- საბჭოს კულტურა, სამუშაო გარემო, ძირითადი ღირებულებები და ეთიკის პრინციპები;
- საბჭოს ფუნქციები, მოვალეობები და მათი შესრულების ხარისხი;
- საბჭოს როლი და ჩართულობა ბანკის საქმიანობაში, ასევე განსაზღვრული სტრატეგიის აღსრულების მონიტორინგში;
- საბჭოს კომიტეტების მუშაობის ეფექტურობა და მიღებული გადაწყვეტილებები;
- საბჭოსა და დირექტორატის ურთიერთობის ხარისხი;
- საბჭოსა და მნიშვნელოვანი აქციონერების ურთიერთობის ხარისხი;
- საბჭოს დაკომპლექტების წესს, მისი წევრების კომპეტენციებისა და შესაძლებლობების შესაბამისობას მოქმედ კანონმდებლობასთან, ასევე ბანკის საჭიროებებთან;

საბჭოს წევრები, ზემოთ აღნიშნული კომპონენტების მიხედვით ინდივიდუალურად აფასებენ როგორც საბჭოს საქმიანობას, ასევე ახორციელებენ ინდივიდუალურ თვითშეფასებას. მიღებული შედეგების საფუძველზე დგება სამეთვალყურეო საბჭოს, საბჭოს კომიტეტების და წევრების საქმიანობის თვითშეფასების დოკუმენტი, რომელსაც საბჭო განიხილავს.

2021 წლის საქმიანობა, სამეთვალყურეო საბჭომ მეტწილად დადებითად შეაფასა, თუმცა გამოყო ის ძირითადი მიმართულებები, რომელთაც მნიშვნელოვნად მეტი სამუშაო დრო დაეთმო 2022 წლის

განმავლობაში. აღნიშნული საკითხები ძირითადად გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) რისკების მართვის პოლიტიკის ჩარჩოს დახვეწასა და სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობაში მოწვეული კონსულტანტების მეტ ჩართულობასა და მხარდაჭერას უკავშირდება.

9.2: დირექტორატი

დირექტორატი ბანკის აღმასრულებელი ორგანოა და მისი უფლებამოსილების ვადა 4 წლით განისაზღვრება. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის დირექტორატი შემდეგნაირად იყო დაკომპლექტებული:

1. ნატო ხაინდრავა - გენერალური დირექტორი;
2. გივი ლებანიძე - ფინანსური დირექტორი;
3. ბექა კვარაცხელია - რისკების დირექტორი;
4. ზურაბ გოგუა - კომერციული დირექტორი;
5. დავით გალუაშვილი - ოპერაციების დირექტორი;

ბანკის გენერალური დირექტორს, ნატო ხაინდრავას, 1988 წელს დამთავრებული აქვს ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტი. საბანკო სექტორში 1982 წლიდან მუშაობს. 2016 წლიდან დღემდე არის სს „ბანკი ქართუს“ გენერალური დირექტორი და სს „ქართუ ჯგუფის“ გენერალური დირექტორი (წარმომადგენლობითი უფლებების გარეშე). 2013-2015 წლებში იყო ბანკის ფინანსური დირექტორი. 2011-2013 წლებში იყოს ბანკის გენერალური დირექტორის პირველი მოადგილე. 2003-2011 წლებში იყო სს „ბანკი ქართუს“ შიდა აუდიტის დეპარტამენტის დირექტორი, ფინანსური დეპარტამენტის დირექტორი და გენერალური დირექტორის მოადგილე. 2002-2003 წლებში მუშაობდა საქართველოს ეროვნული ბანკის ბანკების ზედამხედველობის განყოფილების ლიკვიდატორად. 2001-2002 წლებში იყო „თბილკომბანკის“ ლიკვიდაციის კომიტეტის უფროსი ბუღალტერი. 1993-2001 წლებში იყო „სიგმა ბანკის“ უფროსი ბუღალტერი, დირექტორის მოადგილე და ლიკვიდაციის კომიტეტის უფროსი ბუღალტერი. 1988-1993 წლებში იყო ნამალადევის რეგიონული ცენტრალური შემნახველი ბანკის უფროსი ბუღალტერი. 1987-1988 წლებში იყო შემნახველი ბანკის ნამალადევის ფილიალის ხელმძღვანელი, 1982-1987 წლებში ამავე ფილიალის უფროსი კონტროლიორი.

ფინანსურ დირექტორს, გივი ლებანიძეს, 2007 წელს დამთავრებული აქვს ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტი, სპეციალობით ეკონომიკური კიბერნეტიკა, კვალიფიკაცია ეკონომისტ-მათემატიკოსი. 2019 წელს მიიღო მაგისტრის ხარისხი ფინანსებში საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში. 2016 წლიდან დღემდე არის სს „ბანკი ქართუს“ ფინანსური დირექტორი, ამასთან 2018 წლიდან იკავებს სს „დაზღვევის კომპანია ქართუს“ ფინანსური დირექტორის პოზიციას. 2013-2016 წლებში იყო ჯერ რისკების მართვის დეპარტამენტის დირექტორის მოადგილე/ფინანსური რისკების მართვის განყოფილების უფროსი, ხოლო შემდეგ რისკების მართვის დეპარტამენტის დირექტორი. 2010-2013 წლებში იყო ბანკის საინვესტიციო განყოფილების უფროსი. 2009-2010 წლებში ბანკის კორპორატიული ბანკირი, ხოლო 2007-2009 წლებში მცირე და საშუალო ბიზნესის დაკრედიტების საკრედიტო ექსპერტი. 2012-2014 წლებში იყო სს „გლობალ კონტაქტ კონსალტინგის“ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი და მოგვიანებით სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე.

რისკების დირექტორი, ბექა კვარაცხელიას, 1996 წელს დამთავრებული აქვს ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტი, სპეციალობით საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობები. 2013 წლიდან დღემდე არის სს „ბანკი ქართუს“ რისკების დირექტორი. 2009-2013 წლებში იყო რისკების მართვის დეპარტამენტის დირექტორი, ხოლო 2006-2009 წლებში რისკების მართვის განყოფილების უფროსი. 2004-2006 წლებში იყო ბანკის საკრედიტო დეპარტამენტის დირექტორის მოადგილე/კორპორატიული ბიზნესის დაკრედიტების განყოფილების უფროსი. 2001-2004 წლებში იყო ბანკის უფროსი საკრედიტო ოფიცერი. 1997-2001 წლებში იყო კრედიტ ოფიცერი.

კომერციულ დირექტორს, ზურაბ გოგუას, 1994 წელს დამთავრებული აქვს ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტი. 1998 წელს დაამთავრა საქ. ეკონომიკის სამინისტროსთან არსებული ეკ. სოც. პრობლემების ინსტიტუტის ასპირანტურა. 2013 წლიდან დღემდე არის „სს ბანკი ქართუს“ კომერციული დირექტორი. 2004-2013 წლებში იყო ბანკის საკრედიტო დეპარტამენტის დირექტორი. 2002-2004 წლებში იყო ბანკის საკრედიტო განყოფილების უფროსი. 2000-2002 წლებში საკრედიტო განყოფილების უფროსის მოადგილე. 1998-2000 წლებში ხელმძღვანელობდა ბანკის მონიტორინგისა და ანალიზის განყოფილებას. 1997-1998 წლებში იყო სს „ბანკი ქართუს“ საკრედიტო ოფიცერი, 1997 წელს ბანკის ეკონომისტი. 1995-1997 წლებში იყო მარკეტინგული კვლევის ცენტრის მენეჯერი.

ოპერაციების დირექტორს, დავით გალუაშვილს, 1995 წელს დამთავრებული აქვს ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტი. 2013 წლიდან დღემდე არის სს „ბანკი ქართუს“ ოპერაციების დირექტორი. 2011-2013 წლებში იყო ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე. 1997-2011 წლებში იყო სს „ბანკი ქართუს“ მთავარი ბუღალტერის პირველი მოადგილე, უფროსი ბუღალტერი, კონტროლის ჯგუფის უფროსი და ბუღალტერი. 1995-1997 წლებში იყო სს „საქართველოს ბანკის“ ფრონტ დესკ ოფიცერი. 1994-1995 წლებში იყო კომერციულ ბანკ „ნარიყალას“ საერთაშორისო გადარიცხვების განყოფილების უფროსი.

დირექტორატი ორგანიზებას უწევს და ახორციელებს ბანკის ყოველდღიურ ოპერატიულ საქმიანობას, ამასთანავე არის აქციონერთა კრებისა და სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებების აღმსრულებელი. დირექტორატი პასუხისმგებელია ბანკის ფინანსურ მაჩვენებლებზე. ბანკის დირექტორატის კომპეტენციებს ასევე განეკუთვნება:

- ბანკის გაჯანსაღების გეგმის შემუშავება და დასამტკიცებლად სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წარდგენა;
- პერიოდულად, ბანკის სასესხო აქტივების პორტფელის ESG რისკიანობის განხილვა/შეფასება;

კენჭისყრის დროს, ხმათა თანაბრად განაწილების შემთხვევაში, გენერალური დირექტორის ხმა გადამწყვეტია. ამასთანავე, დირექტორები ერთიპიროვნულად წარმოადგენენ ბანკს მესამე პირებთან ურთიერთობაში.

2021 წლის განმავლობაში დირექტორატმა იმსჯელა და მიიღო შემდეგი გადაწყვეტილებები:

კომერციული ბანკის გაჯანსაღების გეგმის შემუშავებისა და შეფასების შესახებ წესის დამტკიცების თაობაზე საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2020 წლის 29 ივნისის #131/04 ბრძანების შესაბამისად, ბანკმა შეიმუშავა გაჯანსაღების გეგმა, რომელიც წარედგინა სამეთვალყურეო საბჭოს დასამტკიცებლად.

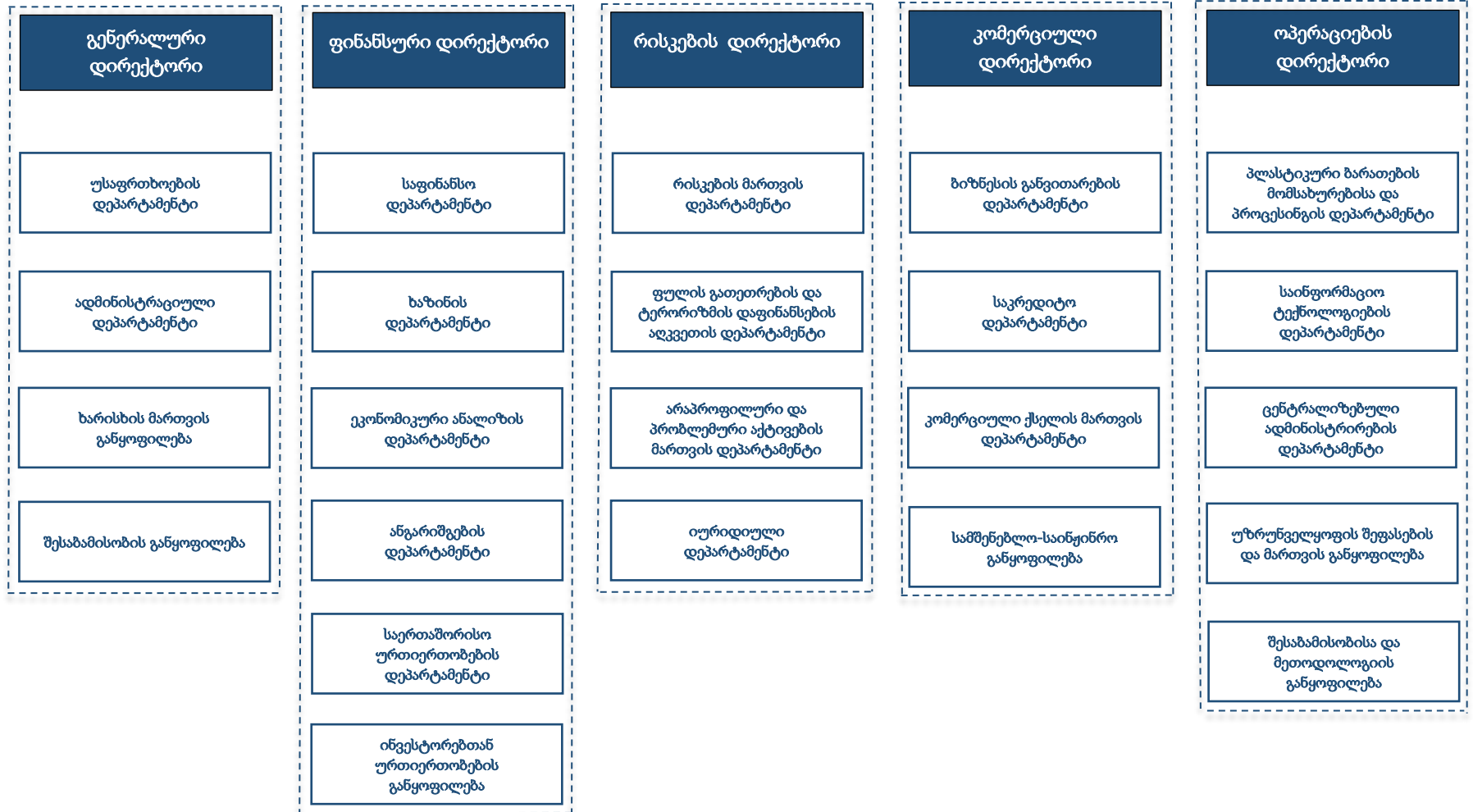
დამტკიცდა ბანკში მოქმედი „იციოდნე შენს კლიენტს“ (KYC), კლიენტის ბენეფიციარი მესაკუთრის იდენტიფიკაციის (KYCUB) და კლიენტის რისკის შეფასების პოლიტიკების განახლებული რედაქციები, რომლებიც სრულად ასახავს ბანკის ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის მიდგომებს.

2022 წელს სტანდარტული საზედამხედველო ანგარიშგების პარალელურად, ფასს ანგარიშგების წარდგენის მიზნით, ბანკმა უზრუნველყო შესაბამისი სამუშაო ჯგუფების შექმნა, განიხილა წარმოდგენილი ანგარიშები და ხელი შეუწყო ბანკში აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების წარმატებით დანერგვას.

პანდემიის გავლენების ეფექტურად სამართავად, ბანკმა დაამტკიცა განახლებული შრომის უსაფრთხოების პოლიტიკა, რისკების შეფასებისა და მართვის მეთოდოლოგია და ბანკის თანამშრომელთა შრომის დაცვისა და უსაფრთხოების ტექნიკის უზრუნველყოფის დებულება, ასევე შრომის უსაფრთხოების გეგმა.

წლის განმავლობაში, ბანკი კვლავ იყენებდა ე.წ. ჰიბრიდულ სამუშაო მოდელს, რომლის მიხედვითაც თანამშრომლების დიდი ნაწილი სრულად ან ნაწილობრივ დისტანციურ რეჟიმში მუშაობდნენ.

შემდეგ სქემაზე მოცემულია ინფორმაცია ბანკის დირექტორების საკურატორო მიმართულებების შესახებ.

9.3: აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი წარმოადგენს სამეთვალყურეო საბჭოსთან არსებულ საკონსულტაციო-სათათბირო ორგანოს, რომლის გადაწყვეტილებასაც სამეთვალყურეო საბჭოსთვის აქვს სარეკომენდაციო ხასიათი. კომიტეტის ძირითადი ფუნქცია შიდა აუდიტისა და ბანკის გარე აუდიტორების ფუნქციონირების ხელშეწყობაა.

აუდიტის კომიტეტის მიზანს სამეთვალყურეო საბჭოს საზედამხედველო ფუნქციების განხორციელებაში მხარდაჭერა და შემდეგ საკითხებზე სწორი ინფორმირება წარმოადგენს:

- ბანკის ფინანსური ანგარიშგების სისრულე და საიმედოობა;
- შიდა აუდიტის დეპარტამენტის გამართული ფუნქციონირება;
- გარე აუდიტორის დამოუკიდებლობა და კვალიფიკაცია, აგრეთვე მის მიერ გაწეული მომსახურების ხარისხი, მოცულობა და მომსახურების ანაზღაურება;
- ბანკის შიდა კონტროლის სიტემისა და რისკების მართვის საიმედოობა და ეფექტურობა;
- გარე აუდიტორის მიერ მომზადებული სარეკომენდაციო წერილის განხილვა და დირექტორების მიერ არსებული ნაკლოვანებების გამოსწორების მიზნის შესაბამისი ზომების გატარების მონიტორინგი;

აუდიტის კომიტეტი ზეპირი ან წერილობითი რეკომენდაციით მიმართავს სამეთვალყურეო საბჭოს, სადაც წარმოდგენილი აქვს საკუთარი ხედვა ზედამხედველობის ფორმების გაუმჯობესებასთან დაკავშირებით. წლის ბოლოს კი წარადგენს ანგარიშს გაწეულ სამუშაოსთან დაკავშირებით.

აუდიტის კომიტეტი შედგება სამი წევრისგან, მათ შორის ორი დამოუკიდებელი. ისინი არ არიან ბანკთან დაკავშირებული პირები, ამასთანავე მათ ან მათთან დაკავშირებულ იმ პირებს, რომლებიც საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის თანახმად, კანონისმიერ შემკვიდრეთა წრიდან I და II რიგში ირიცხებიან, არ აქვთ ბანკის მიმართ ფინანსური ვალდებულება. არცერთი წევრი არ არის სხვა კომერციული ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსა ან დირექტორატის წევრი. სამეთვალყურეო საბჭო, რომელიც ირჩევს კომიტეტის წევრებს, შერჩევის ეტაპზე დიდ ყურადღებას უთმობს განათლებისა და გამოცდილების შესაბამისობას, ასევე დამოუკიდებლობის ხარისხის შესაბამისობას შიდა სტანდარტთან.

კომიტეტის სხდომები ტარდება მინიმუმ კვარტალში ერთხელ, ხოლო საგანგებო შემთხვევებში ტარდება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის, კომიტეტის თავმჯდომარის, ან კომიტეტის ორი წევრის მოთხოვნით. ასევე, საჭიროების შემთხვევაში შიდა აუდიტის დეპარტამენტის დირექტორის მოთხოვნით.

კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის დამტკიცების თაობაზე საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2018 წლის 26 სექტემბრის #215/04 ბრძანების შესაბამისად, აუდიტის კომიტეტი ყოველწლიურად განიხილავს და აფასებს გარე აუდიტორთა დამოუკიდებლობას. 2021 წლის აუდიტის დასკვნის მომზადებისთვის ბანკს აუდიტორულ მომსახურებას უწევს „დიდი ოთხეულის“ წევრი შპს „იუაი“, რომლის დამოუკიდებლობის საკითხიც დადებითად შეფასდა. გარე აუდიტორების მომსახურებასთან დაკავშირებული ხარჯების შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ბანკის 2021 წლის აუდიტორულ ანგარიშგებაში.

კომიტეტის საქმიანობას არეგულირებს სამეთვალყურეო საბჭოს 2021 წელს დამტკიცებული/განახლებული აუდიტის კომიტეტის დებულება.

9.4: რისკების კომიტეტი

რისკების კომიტეტი წარმოადგენს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ შექმნილ რისკების მართვის კოლეგიალურ ორგანოს. რისკების კომიტეტის საქმიანობა ხორციელდება ბანკის სტრატეგიის და რისკის აპეტიტის დოკუმენტის შესაბამისად. ის ეფუძნება მოქმედ კანონმდებლობას, ბანკის წესდებას და შიდა ნორმატივებს, ასევე რისკის მართვის პროცესში არსებულ საერთაშორისო პრაქტიკას.

რისკების კომიტეტის ფუნქციებს წარმოადგენს:

- რისკის სტრატეგიების განხილვა როგორც აგრეგირებული, ისე ინდივიდუალური რისკის ქრილში და შესაბამისი რეკომენდაციების მიწოდება სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ყოველკვარტალურად წერილობითი სახით, მათ შორის, ბანკის მიმდინარე და მომავალ რისკის აპეტიტზე;
- მომზადება და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ანგარიშგების წარდგენა ბანკში არსებული რისკის კულტურის შესახებ და ბანკის სხვადასხვა რისკის პოლიტიკების განხილვა, სულ მცირე, ყოველწლიურად;
- რისკების დირექტორის საქმიანობის მონიტორინგი და მასთან თანამშრომლობა;
- კაპიტალისა და ლიკვიდობის მართვის სტრატეგიების და ასევე ყველა სახის რისკის, როგორებიცაა საკრედიტო, საბაზრო, საოპერაციო და რეპუტაციული რისკები, მონიტორინგი, იმისთვის, რათა უზრუნველყოფილი იყოს მათი რისკის აპეტიტთან შესაბამისობა;
- ბანკის სხვადასხვა რისკის პროფილზე მოქმედი შესაძლო სცენარების, მათ შორის სტრეს სცენარების განხილვა;
- პილარ 3-ის ანგარიშგების, მათ შორის, ESG საკითხების ანგარიშგების განხილვა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის შესაბამისი რეკომენდაციების წარდგენა;
- ბანკის გაჯანსაღების გეგმის განხილვა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის შესაბამისი რეკომენდაციების წარდგენა;

რისკების კომიტეტი შედგება სამი სრულუფლებიანი წევრისგან, მათ შორის ორი სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრია. ისინი არ არიან ბანკთან დაკავშირებული პირები, ამასთანავე მათ ან მათთან დაკავშირებულ იმ პირებს, რომლებიც საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის თანახმად, კანონისმიერ მემკვიდრეთა წრიდან I და II რიგში ირიცხებიან, არ აქვთ ბანკის მიმართ ფინანსური ვალდებულება. არცერთი წევრი არ არის სხვა კომერციული ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსა ან დირექტორატის წევრი. სამეთვალყურეო საბჭო, რომელიც ირჩევს კომიტეტის წევრებს, შერჩევის ეტაპზე დიდ ყურადღებას უთმობს განათლებისა და გამოცდილების შესაბამისობას, ასევე დამოუკიდებლობის ხარისხის შესაბამისობას შიდა სტანდარტთან.

რისკების კომიტეტს ხელმძღვანელობს საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი.

კომიტეტის სხდომები ტარდება მინიმუმ კვარტალში ერთხელ, ხოლო ბანკის რისკის ტიპის, მოთხოვნების და განვითარების შესაბამისად შესაძლებელია რიგგარეშე სხდომის/სხდომების მოწვევა.

კომიტეტის საქმიანობას არეგულირებს სამეთვალყურეო საბჭოს 2021 წელს დამტკიცებული რისკების კომიტეტის დებულება.

9.5: საკრედიტო კომიტეტი

კომიტეტი წარმოადგენს საკრედიტო საქმიანობის მართვის სფეროში ბანკის უმაღლეს კოლეგიალურ ორგანოს. კომიტეტს გააჩნია ბანკის წესდების საფუძველზე სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ სრულად მინიჭებული უფლებამოსილებები საკრედიტო საქმიანობის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღებასა და მართვაზე. კომიტეტის საქმიანობა სრულად ეფუძნება ბანკის წესდებას, საკრედიტო პოლიტიკას, დამტკიცებულ შიდა ნორმატივებსა და დაკრედიტების პროცესში გამოყენებულ საერთაშორისო სტანდარტებს.

კომიტეტის პირდაპირ ფუნქციებს განეკუთვნება ყველა ტიპის საკრედიტო განაცხადის განხილვა და საბოლოო გადაწყვეტილებების მიღება სესხის დამტკიცების ან უარყოფის შესახებ, კონკრეტულ სესხებთან დაკავშირებული სახელშეკრულებო პარამეტრების, მათ შორის სესხის ლიმიტის, ვალუტის, ვადიანობისა და საპროცენტო განაკვეთების, განსაზღვრისა და ცვლილებების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება, სესხების რესტრუქტურისა, პროლონგაცია, სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვის კორექტირება და კლიენტებთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებების მიღება.

კომიტეტის შემადგენლობას შესაბამისი უფლებამოსილებებით, განსაზღვრავს და ამტკიცებს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო. კომიტეტი შედგება შემდეგი სრულუფლებიანი მუდმივი წევრისაგან:

- გენერალური დირექტორი (კომიტეტის თავმჯდომარე);
- რისკების დირექტორი;
- ფინანსური დირექტორი;
- ოპერაციების დირექტორი;
- კომერციული დირექტორი;
- საკრედიტო დეპარტამენტის დირექტორი;
- იურიდიული დეპარტამენტის დირექტორი.

კომიტეტის წევრი არ შეიძლება იყოს ბანკის არათანამშრომელი პირი, ბანკის შიდა აუდიტისა ან რომელიმე მაკონტროლებელი ორგანოს თანამშრომელი ან სხვა პირი, რომლის კომიტეტში შეყვანითაც ჩნდება ამა თუ იმ ფორმით ინტერესთა კონფლიქტი მისი მდგომარეობის გამო.

კომიტეტის სხდომები იმართება ყოველკვირეულად. დღის წესრიგსა და განსახილველ საკითხებს განსაზღვრავს კომიტეტის თავმჯდომარე.

კომიტეტი ანგარიშვალდებულია ბანკის დირექტორატის წინაშე. დირექტორატი, როგორც წესი, კვარტალში ერთხელ მოისმენს კომიტეტის ანგარიშს კომიტეტის მიერ გაწეული მუშაობის შედეგების შესახებ.

9.6: მცირე საკრედიტო კომიტეტი

საკრედიტო კომიტეტის მსგავსად, მცირე საკრედიტო კომიტეტი წარმოადგენს საკრედიტო საქმიანობის მართვის სფეროში ბანკის კოლეგიალურ ორგანოს, თუმცა მოქმედება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ განსაზღვრულ, შეზღუდულ ფარგლებში შეუძლია.

კომიტეტის შემადგენლობასა და შესაბამისი უფლებამოსილებებით დელეგირებულ პირებს განსაზღვრავს და ამტკიცებს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო. კომიტეტი შედგება 3 სრულუფლებიანი წევრისაგან, კომერციული დირექტორი, რისკების დირექტორი და საკრედიტო დეპარტამენტის დირექტორი.

კომიტეტზე განსახილველად შესაძლებელია წარმოდგენილ იქნას ნებისმიერი განაცხადი, რომელიც არ ეწინააღმდეგება ბანკის საკრედიტო პოლიტიკას, ამასთანავე ბიზნეს ჯგუფის მთლიანი დავალიანება დამტკიცებული ან მოთხოვნილი სესხის თანხის დამატებით არ აღემატება 300,000 აშშ დოლარს ან ექვივალენტს სხვა ვალუტაში.

კომიტეტზე ასევე აკრძალულია საბლანკო სესხის, ბანკის ინსაიდერი პირის განაცხადის, სახელმწიფო წილობრივი მონაწილეობით შექმნილი საწარმოს განაცხადის განხილვა. ასევე ბანკის მიერ სტანდარტულ კლასიფიცირებულ სესხებზე გამოსაყენებელ მინიმალურ საპროცენტო განაკვეთზე ნაკლების საპროცენტო განაკვეთის დაწესება, 6 თვეზე მეტი ვადით საშელავათო პერიოდის დაწესება სარგებლის გადახდასა და 12 თვეზე მეტი ვადით საშელავათო პერიოდის დაწესება ძირითად თანხაზე.

მცირე საკრედიტო კომიტეტი ანგარიშვალდებულია საკრედიტო კომიტეტის მიმართ. საკრედიტო კომიტეტი კვარტალში ერთხელ მოისმენს კომიტეტის ანგარიშს გაწეული მუშაობის შედეგების შესახებ.

9.7: აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი

აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი წარმოადგენს კოლეგიალურ ორგანოს, რომლის ძირითადი მიზანია ბანკის აქტივ-პასივების ეფექტური მართვის საფუძველზე შეინარჩუნოს და აამაღლოს ბანკის საფინანსო ხარისხობრივი მაჩვენებლები.

კომიტეტის საქმიანობის ძირითად ამოცანას აქტივ-პასივების მართვის პოლიტიკის ბანკის სტრატეგიასთან და სხვა პოლიტიკებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა, ეფექტური მართვის საფუძველზე ბანკში მობილიზებული რესურსების ოპერატიული მართვის პროცესის ხელშეწყობა, ვალდებულებათა და განთავსებათა სასურველი მოცულობებისა და პარამეტრების განსაზღვრა, ვალდებულებათა და განთავსებათა მართვისთვის აუცილებელი მეთოდოლოგიების და მოდელების შერჩევა/დამტკიცება და მარეგულირებელი ორგანოს მიერ დაწესებული ეკონომიკური ნორმატივების დაცვის მიზნით პოლიტიკის შემუშავება და აღსრულების მონიტორინგი წარმოადგენს.

კომიტეტის შემადგენლობას ამტკიცებს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო. აქტივ-პასივების კომიტეტი შედგება შვილი სრულუფლებიანი წევრისგან, ესენი არიან:

- გენერალური დირექტორი;
- ფინანსური დირექტორი;
- რისკების დირექტორი;
- კომერციული დირექტორი;
- ოპერაციების დირექტორი;
- ხაზინის დეპარტამენტის დირექტორი;
- ეკონომიკური ანალიზის დეპარტამენტის დირექტორი;

აქტივ-პასივების კომიტეტის სხდომა მოიწვევა თავმჯდომარის სახელით საჭიროებისამებრ. აღნიშნული კომიტეტის მუშაობა რეგულირდება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს 2021 წლის ოქტომბერს დამტკიცებული აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის დებულებით.

9.8: ბიზნეს პროცესების მართვის კომიტეტი

ბიზნეს პროცესების მართვის კომიტეტის პირდაპირ ფუნქციებს წარმოადგენს ახალი/არსებული/ოპტიმიზირებული ბიზნეს-პროცესების ბლოკ-სქემებისა და საჭიროების შემთხვევაში მისი დამხმარე დოკუმენტების (განაცხადები, ტექნიკური დავალებები და ა.შ) განხილვა და დამტკიცება;

კომიტეტის შემადგენლობას ირჩევს და ამტკიცებს ბანკის დირექტორატი. კომიტეტი შედგება შვიდი სრულუფლებიანი წევრისაგან:

- ოპერაციების დირექტორი - თავმჯდომარე;
- საოპერაციო რისკების მართვის განყოფილების უფროსი;
- ხარისხის მართვის განყოფილების უფროსი;
- კომერციული ქსელის მართვის დეპარტამენტის დირექტორი;
- ცენტრალიზებული ადმინისტრირების დეპარტამენტის დირექტორი;
- ბიზნესის განვითარების დეპარტამენტის დირექტორი;
- იურიდიული დეპარტამენტის დირექტორი;

კომიტეტის წევრი არ შეიძლება იყოს ბანკის არათანამშრომელი პიროვნება, ბანკის შიდა აუდიტისა და/ან რომელიმე მაკონტროლებელი ორგანოს თანამშრომელი, სხვა პირი, რომლის კომიტეტში შეყვანითაც ჩნდება ამა თუ იმ ფორმით ინტერესთა კონფლიქტი მისი მდგომარეობის გამო.

კომიტეტის სხდომა მოიწვევა თავმჯდომარის სახელით, საჭიროებიდან გამომდინარე. კომიტეტის მდივნის ფუნქციას ასრულებს შესაბამისობისა და მეთოდოლოგიის განყოფილების უფროსი. კომიტეტზე საკითხის წარმომდგენია შესაბამისობისა და მეთოდოლოგიის განყოფილება.

კომიტეტი ანგარიშვალდებულია ბანკის დირექტორატის წინაშე და კვარტალში ერთხელ წარადგენს შესაბამის ანგარიშს, რომელიც ასახავს კომიტეტის მუშაობასა და შედეგებს.

აღნიშნული კომიტეტის მუშაობა რეგულირდება ბანკის დირექტორატის 2018 წლის 9 ნოემბრის სხდომის ოქმით.

10.1: კორპორატიული სტრატეგია

ბანკი ქართუს სტრატეგიის მნიშვნელოვანი ნაწილია კორპორატიული და მცირე და საშუალო კლიენტების დაკრედიტება. ბანკი საშუალოვადიან პერსპექტივაში გეგმავს არსებული პროფილის შენარჩუნებას და მცირე და საშუალო კლიენტების წილის ზრდას მთლიან საკრედიტო პორტფელში.

ბანკისათვის, საშუალოვადიან პერსპექტივაში მნიშვნელოვანია აქტივების ხარისხის გაუმჯობესება, რაც თავისთავად გულისხმობს: დასაკუთრებული ქონებების წილის შემცირებას აქტივებში, უმოქმედო სესხების წილის შემცირებას მთლიან საკრედიტო პორტფელში, საერთაშორისო საკრედიტო რეიტინგების შენარჩუნებას ან გაუმჯობესებას, საკრედიტო პორტფელის დივერსიფიკაციას დარგების ჭრილში.

გრძელვადიან პერსპექტივაში ბანკი გეგმავს მოზიდული სახსრების სტრუქტურის ცვლილებას, კერძოდ შედარებით მოკლევადიანი რესურსის ჩანაცვლებას უფრო გრძელვადიანი რესურსით და დაფინანსების წყაროების დივერსიფიცირებას.

10.2: რისკების მართვის ჩარჩო

სს „ბანკი ქართუს“ ბიზნეს მოდელი შემუშავებულია ისე, რომ ბანკმა მუდმივად შეინარჩუნოს კაპიტალიზაციის საშუალოზე მაღალი დონე და რესურსები გადანაწილებული ქონდეს ისეთ აქტივებსა და სექტორებზე, რომლითაც მიაღწევს მდგრად და დაბალანსებულ ზრდას.

ის ძირითადი რისკები, რომელსაც ბანკი ქართუ იღებს სტრატეგიული მიზნების განხორციელებისას დაჯგუფებულია შემდეგნაირად: საკრედიტო, ლიკვიდობის, საბაზრო, საოპერაციო და სხვა არაფინანსური რისკები.

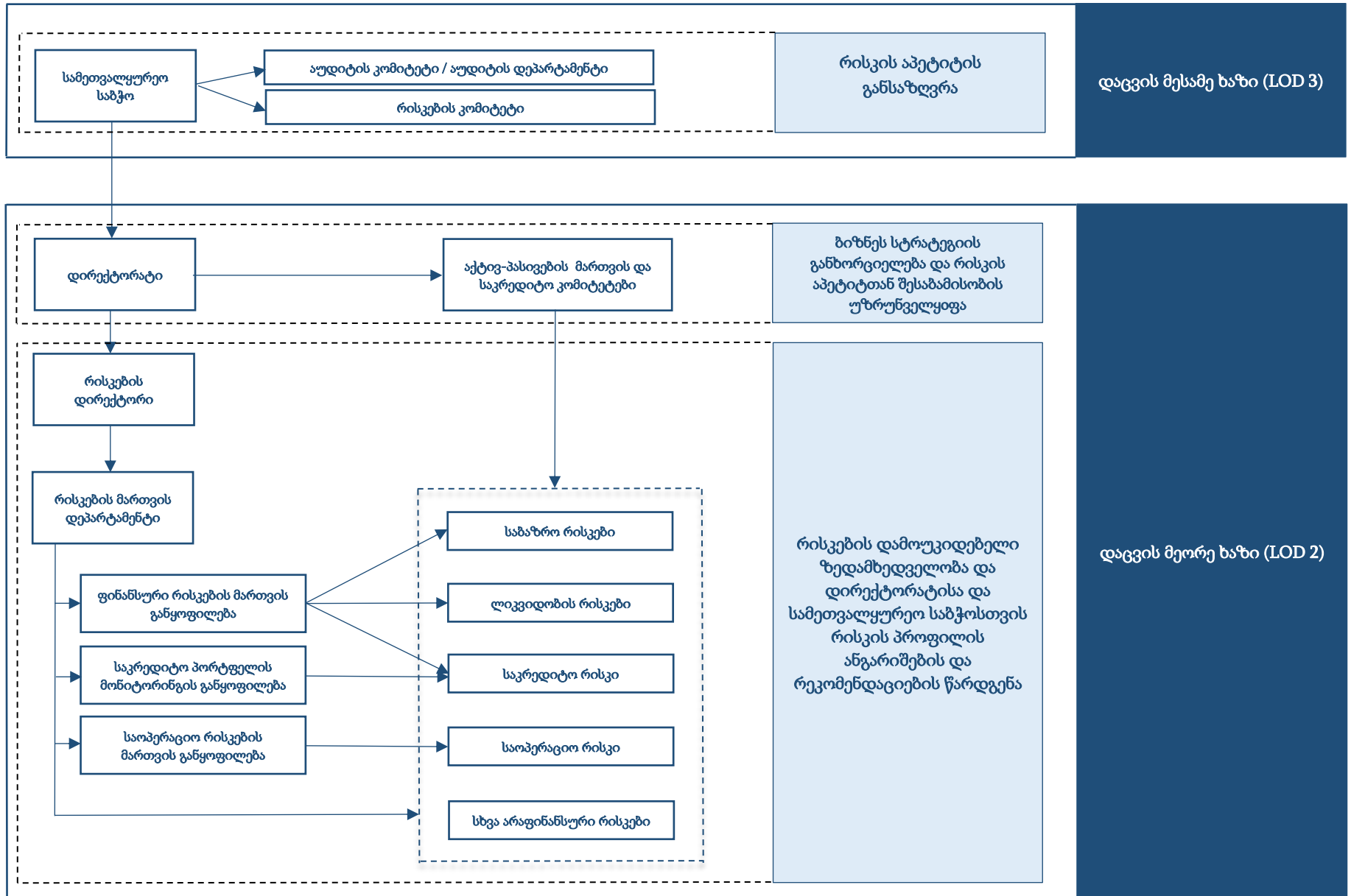
ბანკის რისკების მართვის მიზნებს წარმოადგენს:

- რისკის აპეტიტის განსაზღვრა, რომლითაც მოხდება რისკი/მომგებიანობის ოპტიმიზაცია, კაპიტალის მუდმივად ადეკვატურ დონეზე შენარჩუნებასთან ერთად;
- ლიკვიდობის ისეთ პრუდენციულ დონეზე შენარჩუნება და მართვა, რომლითაც ბანკი მოახდენს მოკლევადიანი ვალდებულებების შესრულებას სტრესული მდგომარეობის დროსაც;
- ადეკვატური და ეფექტური კონტროლის მექანიზმების ქონა;
- სრულ შესაბამისობაში ყოფნა იმ კანონებსა და რეგულაციებთან, რომლებიც უკავშირდება ბანკის ბიზნეს საქმიანობას.

ძირითადი პრინციპები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ეფექტური რისკების მართვის სტრატეგიას არის:

- ბანკში დაცვის მძლავრი მეორე ხაზის (LOD 2) არსებობა;
- ბანკის ბიზნეს სტრატეგიით განსაზღვრული ძირითადი პრინციპების და იმ რისკის დონის შესაბამისობა, რომლის აღებაც ბანკს სურს და შეუძლია (რისკის აპეტიტი);
- იმის უზრუნველყოფა, რომ ბიზნეს საქმიანობის განვითარებასთან დაკავშირებული რისკები არის სწორად იდენტიფიცირებული, გაზომილი და დოკუმენტირებული;
- სათანადო კონტროლის მექანიზმების მუშაობის უზრუნველყოფა.

შემდეგ დიაგრამაზე მოცემულია ბანკის რისკების მართვის სტრუქტურა:

რისკის აპეტიტი

სამეთვალყურეო საბჭო იხილავს და ამტკიცებს რისკის აპეტიტს, რომელიც ხელს უწყობს ბანკის გრძელვადიან, მდგრად ზრდას და აბალანსებს გრძელვადიან მომგებიანობას პრუდენციული რისკების მართვასთან. რისკის აპეტიტი გამოიხატება რაოდენობრივი მაჩვენებლებით. ბანკი რისკის აპეტიტს იყენებს იმ რისკის დონეების განსასაზღვრად, რომლებიც შეუძლია და სურს აიღოს ბიზნეს საქმიანობის განსახორციელებლად.

კაპიტალის დაგეგმვა

სამეთვალყურეო საბჭო აფასებს კაპიტალის მოთხოვნებს, რომელიც აუცილებელია როგორც ბიზნეს გეგმის მხარდასაჭერად, ისე სტრესული გარემოებების დასაძლევად.

ლიკვიდობის დაგეგმვა

დირექტორატი ზედმიწევნით აფასებს ლიკვიდობის იმ დონეს, რომელიც ბანკს სჭირდება როგორც ბიზნეს გეგმის მხარდასაჭერად, ისე სტრესული გარემოებების დასაძლევად. 1 თვემდე, 3-დან 6 თვემდე, და 6-დან 12 თვემდე ლიკვიდობის პროგნოზირება ხაზინისა და რისკების მართვის დეპარტამენტის მიერ ხდება ყოველთვიურად და წარედგინება დირექტორატს.

რისკის მართვის მოდელი ბანკის დონეზე

რისკების სამართავად ბანკი იყენებს მართვის 3 ხაზიან მოდელს. მოდელი გამოიყენება ვალდებულებების და პასუხისმგებლობების გასამიჯნად, რათა მიღწეული იყოს მთლიანი რისკების ეფექტური მართვა, რომელიც ხელს უწყობს ბანკის შიდა კონტროლის ჩარჩოს გაძლიერებას.

დაცვის სამ ხაზიანი მიდგომა აცალკევებს მფლობელობა/რისკის მართვას იმ ფუნქციებისგან, რომლებიც ახდენენ რისკების ზედამხედველობას და ასევე იმ ფუნქციებისგან, რომელიც ახდენენ დამოუკიდებელ აუდიტს.

- **დაცვის პირველი ხაზი (LOD 1)** - ბანკის სტრუქტურული ერთეულები, რომლებიც ფლობენ და მართავენ რისკს. აღნიშნული ხაზი მოიცავს ბიზნეს და საოპერაციო ერთეულებს. განყოფილების უფროსები და დეპარტამენტის დირექტორები, როგორც რისკის მფლობელები და კონტროლის მფლობელები არიან საბოლოოდ პასუხისმგებელი ყველა იმ რისკსა და კონტროლზე, რომელიც ვარდება მათი პასუხისმგებლობის არეალში.
- **დაცვის მეორე ხაზი (LOD 2)** - სტრუქტურული ერთეულები, რომლებიც ახდენენ რისკების იდენტიფიცირებასა და ზედამხედველობას. რისკის მართვის პროცესი, რომლებიც არსებობს მძლავრი დაცვის მეორე ხაზის ფუნქციონირებისთვის, მოიცავს:
 - რისკის კონტროლის შეფასებას;
 - სცენარების ანალიზს;
 - საკრედიტო პორტფელის ხარისხის აქტიურ მართვას;
 - ძირითადი რისკის ინდიკატორებს / ადრულ სტადიაზე გამაფრთხილებელ ნიშნებს;
 - ბანკში არსებული სხვადასხვა მოდელების მართვას
 - ახალ პროდუქტებსა და სერვისებს
 - შიდა კონტროლის შეფასება/ტესტირებას
 - ძირითადი რისკების მართვის პოლიტიკებისა და პროცედურების მუდმივ მონიტორინგს
 - საოპერაციო რისკების შემთხვევების რეპორტირებას
 - და სხვას
- **დაცვის მესამე ხაზი (LOD 3)** - ერთეულები, რომლებიც ახდენენ:

- რისკის აპეტიტის განსაზღვრას;
- დამოუკიდებელ აუდიტს;
- პროცესების და ძირითადი მაჩვენებლების დამოუკიდებელ კონტროლს;

რისკების გაზომვის და მონიტორინგის სისტემები

მთავარი პრინციპები რისკების ეფექტურად გაზომვისა და მონიტორინგისთვის არის:

- რისკის პოზიციების გაზომვა მოსალოდნელი დანაკარგების მოდელირების გზით, რისკის ინდიკატორები და სცენარების ანალიზი მთლიანად ბანკის დონეზე;
- უმაღლესი მენეჯმენტის მიერ რისკების სიმძიმის გათვინცივების ხელშეწყობა;
- სამეთვალყურეო საბჭოსთვის და დირექტორატისთვის რისკის პროფილის ანგარიშების მიწოდება რისკის ინდიკატორებთან და მიტიგაციის საშუალებებთან ერთად, რათა მათ მიერ მოხდეს რისკის აპეტიტის შეფასება და საჭიროების შემთხვევაში გადახედვა;
- აღებული რისკების სათანადო აღრიცხვის წარმოება.

ყოველკვარტალური რისკის პროფილის ანგარიშები, რომლებიც მიეწოდება დირექტორატს და სამეთვალყურეო საბჭოს მოიცავს:

- საკრედიტო რისკის პროფილის ანალიზს;
- ლიკვიდობის რისკის პროფილის ანალიზს;
- სავალუტო რისკის პროფილის ანალიზს;
- საპროცენტო განაკვეთის რისკის პროფილის ანალიზს;
- საოპერაციო რისკის პროფილის ანალიზს;

სტანდარტიზირებული მიდგომა

ბანკი საზედამხედველო მიზნებისათვის რისკის პოზიციების გაანგარიშებისას იყენებს მხოლოდ „კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულების“ მიხედვით განსაზღვრულ სტანდარტიზებულ მიდგომას (რომელიც შესაბამისობაშია „საბანკო ზედამხედველობის ბაზელის კომიტეტის“ კაპიტალის ადეკვატურობის ჩარჩოსთან).

სტრეს-ტესტები

ბანკი ატარებს სხვადასხვა სტრეს ტესტებს და ახდენს სხვადასხვა პარამეტრების საპროგნოზო სცენარების გაანალიზებას. აღნიშნული ბანკს საშუალებას აძლევს შეაფასოს/გაზომოს არამხოლოდ მიმდინარე ეტაპზე იდენტიფიცირებული რისკები, არამედ მოვლენების სტრესული სიტუაციის განვითარების შემთხვევაში წარმოშობილი ახალი შესაძლო რისკები.

ბანკი, ბიზნესის წარმოებისას, დგება გარკვეული რისკების წინაშე. ბანკის ძირითადი რისკის კატეგორიები მოცემულია ქვემოთ:

- **საკრედიტო რისკი** - საკრედიტო რისკი არის კონტრაგენტი პარტნიორის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობით ან გაკოტრებით გამოწვეული რისკი. საკრედიტო რისკი ბანკს შეიძლება წარმოეშვას თავის კლიენტებთან სხვადასხვა საქმიანობით, როგორცაა კრედიტების გაცემა, სახაზინო და საინვესტიციო საქმიანობა, ვაჭრობის დაფინანსება და სხვა. საკრედიტო რისკებისა და მისი შეფასების მეთოდოლოგიის შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემულია ბანკის 2021 წლის აუდიტის ყოველწლიურ ანგარიშში.
- **საბაზრო რისკი** - რისკი, როდესაც ბაზარზე საპროცენტო განაკვეთების, გაცვლითი კურსის აქციების ან/და საერთაშორისო ბირჟებზე ვაჭრობადი სასაქონლო ფასების ცვლილება ცვლის ბანკის წმინდა აქტივების ოდენობას, რომელიც წარმოშობს ზარალს. საზედამხედველო მიზნებისათვის, ბანკი საბაზრო რისკის კალკულაციას ახდენს კრებსითი ღია სავალუტო

პოზიციის მიხედვით. რომელიც 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენს 32.7 მილიონ ლარს. საბაზრო რისკების შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემულია ბანკის 2021 წლის აუდიტის ყოველწლიურ ანგარიშში.

- **საოპერაციო რისკი** - საოპერაციო რისკი არის ზარალის რისკი, რომელსაც სხვა ფაქტორებთან ერთად, იწვევს შიდა პროცესების არაადეკვატურობა, პერსონალის ქმედებები, სისტემის მოშლა ან გარე ფაქტორები, რომლებიც გავლენას ახდენენ ბანკის მუშაობაზე. საზედამხედველო მიზნებისათვის, ბანკი საოპერაციო რისკის კალკულაციას ახდენს ძირითადი ინდიკატორების მეთოდის მიხედვით.
- **ლიკვიდობის რისკი** - ლიკვიდობის რისკი არის ბანკის რისკი, ვერ მოახდინოს ვალდებულებების გასტუმრება დათქმულ ვადაში, ან გაისტუმროს აქტივების მნიშვნელოვანი დისკონტირების გზით, რაც შეამცირებს ბანკის კაპიტალს. ლიკვიდურობის მართვა ძირითადად ხორციელდება მაკონტროლებელი ორგანოს მიერ დაწესებული ლიმიტებით, ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტისა (LCR) და საშუალო ლიკვიდურობის დაცვის მექანიზმებით.
- **სხვა არაფინანსური რისკები** - ბანკი თავისი საქმიანობის შედეგად შესაძლოა დადგეს იმ პოტენციური რისკების წინაშე, როგორცაა რეპუტაციის, იურიდიული, სტრატეგიული, შესაბამისობის და სხვა რისკები. რადგან აღნიშნული რისკები მიმდინარე ეტაპზე ბანკისთვის წარმოადგენენ არაკვანტიფიცირებად რისკებს და მათი მართვა ხორციელდება შესაბამისი პოლიტიკების ფარგლებში, ბანკი აღნიშნული რისკებისთვის მიმდინარე ეტაპზე, დამატებითი კაპიტალის დაცვას არ საჭიროებს.

10.2: საკრედიტო რისკების მართვა

საკრედიტო რისკი არის კონტრაგენტი პარტნიორის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობით ან გაკოტრებით გამოწვეული რისკი. საკრედიტო რისკი ბანკს შეიძლება წარმოეშვას თავის კლიენტებთან სხვადასხვა საქმიანობით, როგორცაა კრედიტების გაცემა, სახაზინო და საინვესტიციო საქმიანობა, ვაჭრობის დაფინანსება და სხვა .

საკრედიტო რისკის მართვა იწყება ბანკის უმაღლესი მენეჯმენტიდან. საკრედიტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით ბანკის რისკის მართვის კომიტეტს აქვს შემდეგი პასუხისმგებლობები:

- განსაზღვროს ბანკის რისკის ტოლერანტობა საკრედიტო რისკთან მიმართებაში;
- უზრუნველყოს ბანკში საკრედიტო რისკის იდენტიფიცირების, გაზომვის, მონიტორინგისა და კონტროლის ფუნდამენტური პრინციპების დანერგვა;
- დაადგინოს ბანკის ლიმიტები საკრედიტო პოზიციებსა და კონცენტრაციებზე;
- პერიოდულად განიხილოს ბანკის საკრედიტო პორტფელი და მისი რისკიანობა;
- პერიოდულად წარუდგინოს ბანკის დირექტორატს და სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიში ბანკში საკრედიტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით;
- უზრუნველყოს საკრედიტო რისკის ამდები მმართველი განყოფილებები, საკრედიტო დეპარტამენტი და ფინანსური რისკების მართვის განყოფილება, შესაბამისი კვალიფიციური საკადრო და ტექნიკური რესურსით;

საკრედიტო რისკის პოლიტიკის პირველი ელემენტი არის რისკის იმ დონის განსაზღვრა, რომელიც ბანკს შეუძლია აიღოს. საკრედიტო რისკის ტოლერანტობა უნდა იქნას განსაზღვრული ბანკის კაპიტალის ოდენობის, და ზოგადი რისკის აპეტიტის გათვალისწინებით.

საკრედიტო რისკის შეფასება

ბანკში საკრედიტო რისკების ეფექტურად მართვისთვის არსებობს სესხების შიდა სარეიტინგო სისტემა და დარეზერვების (სესხების მოსალოდნელი დანაკარგების გაზომვის) მეთოდოლოგია, IFRS-ის მიზნებისათვის.

საკრედიტო რისკების მონიტორინგი

საკრედიტო რისკების მონიტორინგი ძირითადად ხორციელდება საკრედიტო პორტფელის მონიტორინგის განყოფილების მიერ, რომელიც წარმოადგენს რისკების მართვის დეპარტამენტში შემავალ განყოფილებას. აღნიშნული განყოფილება ახორციელებს ყოველკვარტალურად ან/და ყოველთვიურად (დამოკიდებულია ბიზნესის სპეციფიკაზე, დავალიანების სიდიდესა და მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობის გაუარესებაზე) ბანკის მსესხებელი კომპანიების ფინანსურ ანალიზს და მონიტორინგის დასკვნების მომზადებას შესაბამისი რეკომენდაციებით.

უზრუნველყოფა

ბანკი კორპორატიული და საცალო კლიენტების მიმართ საკრედიტო რისკების მიტიგაციის საშუალებად აქტიურად იყენებს უზრუნველყოფის სახით იპოთეკით დატვირთულ/დაგირავებულ უძრავ და მოძრავ ქონებას. უძრავი და მოძრავი ქონებები არ გაითვალისწინება რისკის მიტიგანტად საზედამხედველო მიზნებისათვის საკრედიტო რისკების მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციის გაანგარიშებისას. უზრუნველყოფის რისკების შეფასებისას ხდება უზრუნველყოფის ღირებულების, საგნის, ლიკვიდობის და აღსრულებადობის შეფასება. უზრუნველყოფა ასევე ჯგუფდება დაფინანსებულ ბიზნესთან კორელაციის კუთხით. უზრუნველყოფის სახით წარმოდგენილი აქტივები, რომელთა ღირებულება მაღალ კორელაციაშია დაფინანსებული ბიზნესის ფინანსურ შედეგებთან სესხის გაცემის განხილვისას LGD-ის კალკულაციისას ანგარიშდება უფრო მაღალი დროითი დისკონტი. ინფორმაცია სესხების შესახებ, უზრუნველყოფების ტიპების ჭრილში მოცემულია 2021 წლის აუდიტის ყოველწლიურ ანგარიშში.

ბანკს ყავს უზრუნველყოფის შეფასების და მართვის სტრუქტურული ერთეული, რომელიც საერთაშორისო სტანდარტების შებამისად ახდენს უზრუნველყოფაში მისაღები/მიღებული ქონებების შეფასება/გადაფასებას. ზოგიერთ შემთხვევაში ბანკი მიმართავს გარე საშემფასებლო კომპანიებს/ფიზიკურ პირებს.

საკრედიტო შეფასების გარე ინსტიტუტები

ბანკი, საკრედიტო შეფასების გარე ინსტიტუტების შეფასებებს იყენებს მხოლოდ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების კალკულაციისთვის.

ბანკი ითვალისწინებს Fitch, Moody's და Standard&Poor's-ის რეიტინგებს მხოლოდ კომერციული ბანკების მიმართ რისკის პოზიციების შეწონვისას.

10.3: საპროცენტო რისკის მართვა

საპროცენტო რისკის მართვა იწყება ბანკის უმაღლესი მენეჯმენტიდან. საპროცენტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით ბანკის რისკის მართვის კომიტეტს აქვს შემდეგი პასუხისმგებლობები:

- განსაზღვროს ბანკის რისკის ტოლერანტობა საპროცენტო რისკთან მიმართებაში;

- უზრუნველყოს ბანკში საპროცენტო რისკის იდენტიფიცირების, გაზომვის, მონიტორინგის და კონტროლის ფუნდამენტური პრინციპების დანერგვა;
- დაადგინოს სხვადასხვა ოპერაციების მიხედვით ბანკის ლიმიტები;
- პერიოდულად განიხილოს ბანკის ფიქსირებული შემოსავლის მქონე საინვესტიციო და სავაჭრო პორტფელის შედეგები და განიხილოს საბაზრო რისკის სტრატეგია;
- პერიოდულად წარუდგინოს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიში ბანკში საპროცენტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით;
- უზრუნველყოს საპროცენტო რისკის ამღები და მმართველი სტრუქტურული ერთეულები შესაბამისი კვალიფიციური საკადრო და ტექნიკური რესურსით;

საპროცენტო რისკის პოლიტიკის პირველი ელემენტი არის რისკის იმ დონის განსაზღვრა, რომელიც ბანკს შეუძლია აიღოს. საპროცენტო რისკის ტოლერანტობა და აპეტიტი განისაზღვრება ბანკის კაპიტალის ოდენობის, და ზოგადად რისკის აპეტიტის გათვალისწინებით.

საპროცენტო რისკის ერთერთი მთავარი მხარეა საპროცენტო შემოსავლის მომტანი აქტივების და საპროცენტო ხარჯის მქონე ვალდებულებების სხვადასხვა ვადიანობის გამო საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებით წარმოქმნილი რისკი. აღნიშნული რისკის გასაზომად ბანკი იყენებს “გადაფასების გეპის” მეთოდს, რომელიც ერთნაირ ვადიანი აქტივებს და ვალდებულებებს ადარებს ერთმანეთს თანხების მიხედვით. დანაკარგის მიღების შესაძლებლობა არის იმ შემთხვევაში, თუ ბანკს აქვს თანხობრივი გეპი ერთნაირი ვადის მქონე საპროცენტო შემოსავლის მომტან აქტივებსა და საპროცენტო ხარჯის მქონე ვალდებულებებს შორის და ბაზარზე იცვლება განაკვეთი.

10.4: სავალუტო რისკის მართვა

სავალუტო რისკი არის უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილებით გამოწვეული ბანკის უცხოურ ვალუტაში ფორმირებული წმინდა აქტივების გაუფასურების რისკი, რომელიც ამცირებს ბანკის კაპიტალს.

სავალუტო რისკის მართვა იწყება ბანკის უმაღლესი მენეჯმენტიდან. სავალუტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით ბანკის რისკის მართვის კომიტეტს აქვს შემდეგი პასუხისმგებლობები:

- განსაზღვროს ბანკის რისკის ტოლერანტობა სავალუტო რისკთან მიმართებაში;
- უზრუნველყოს ბანკში სავალუტო რისკის იდენტიფიცირების, გაზომვის, მონიტორინგისა და კონტროლის ფუნდამენტური პრინციპების დანერგვა;
- დაადგინოს ბანკის ლიმიტები ღია სავალუტო პოზიციაზე სხვადასხვა ვალუტების მიხედვით;
- პერიოდულად განიხილოს ბანკის სავალუტო პოზიციები როგორც ლიკვიდურ სახსრებში, ასევე გრძელვადიან საკრედიტო დაბანდებებში;
- პერიოდულად წარუდგინოს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიში ბანკში სავალუტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით;

სავალუტო რისკების სამართავად ბანკში წესდება შემდეგი ლიმიტი: ყველა უცხოური ვალუტის მიხედვით ბანკის საერთო ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტი, როგორც საბალანსო და გარესბალანსო ისე კრედიტით სავალუტო პოზიციების მიხედვით, არ უნდა აღემატებოდეს ბანკის საზედამხებველო კაპიტალის 20%-ს.

10.5: საოპერაციო რისკის მართვა

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც გამოწვეულია გაუმართავი ან ჩავარდნილი შიდა პროცესებით, ადამიანური რესურსებით და სისტემებით, ან გარე ფაქტორებით.

საოპერაციო რისკი ჩნდება ბანკის ყოველდღიური საქმიანობიდან გამომდინარე და დაკავშირებულია ბიზნესის ნებისმიერ მიმართულებასთან. ბანკი ქართუ იდენტიფიცირებას უკეთებს, აფასებს და მართავს საოპერაციო რისკებს შემდეგი პროცესების და ინსტრუმენტების მეშვეობით:

- **საოპერაციო რისკის მოვლენების ანგარიშგება** - ეს არის საოპერაციო რისკით გამოწვეული დანაკარგების, ჩავარდნილი პროცესების და სხვა არა ფულადი სახით მომხდარი მოვლენების აღრიცხვა და ანგარიშგება. ეს მოვლენები ფიქსირდება და რეგისტრირდება ცენტრალიზებულად და ანალიზირდება რისკების პრო-აქტიური მართვისთვის ძირითადი მიზეზების ანალიზის მეშვეობით.
- **სცენარების ანალიზი (RCA)** - ეს პროცესი მიზნად ისახავს მაღალი ზემოქმედების, მცირე ალბათობის, მაგრამ რეალისტური მოვლენების იდენტიფიცირებას, რომელთაც შეუძლიათ ზეგავლენა იქონიონ ბანკზე, ასევე აფასებს შესაბამის ალბათობას და სიხშირეს ძირითადი რისკ კატეგორიების მიხედვით, რათა ბანკმა ადეკვატურად შეძლოს, შეაფასოს არა მხოლოდ არსებული რისკები, არამედ ის რისკებიც, რომლის წინაშეც შეიძლება აღმოჩნდეს ბანკი. ანალიზი ფოკუსირდება მაღალი ზემოქმედების, მაგრამ დაბალი ალბათობის შემთხვევებზე;
- **რისკისა და კონტროლის თვითშეფასება (RCSA)** - ეს პროცესი მიზანმიმართულია ბანკში არსებული და მოსალოდნელი რისკების შესაფასებლად ბანკში არსებული ბიზნეს პროცესების ანალიზის გზით. იგი აფასებს ბანკის ძირითადი რისკ კატეგორიებისთვის არსებულ თანდაყოლილ რისკებს, კონტროლის ეფექტიანობას და ნარჩენ რისკებს, რომლებსაც შეუძლიათ უარყოფითი ასახვა იქონიონ სტრატეგიული მიზნების მიღწევაზე. ამ გზით ბანკი უზრუნველყოფს, შესაბამისი კონტროლის მექანიზმებისა და/ან აღდგენითი გეგმების არსებობას რათა შეარბილოს რისკისა და ზარალის ზემოქმედება.
- **რისკის მიღება** - დაცვის პირველი ხაზი და დეპარტამენტების დირექტორები ახორციელებენ რისკების იდენტიფიცირებას, რისკის საკითხების და კონტროლის მექანიზმების ნაკლოვანებების დაფიქსირებას. გარკვეულ შემთხვევებში, რისკის მიტიგაცია არ არის შესაძლებელი, ან შესაძლებელია ითხოვდეს აღდგენის ხანგრძლივ პერიოდს. ამ სიტუაციებში რისკი უნდა იყოს მიღებული. ეს პროცესი მხარს უჭერს აღნიშნულ საჭიროებას და აღწერს რისკის მიღების მიდგომას - საკითხის წამოწევას, მიღებას, მონიტორინგსა და ანგარიშგებას.

ზემოაღნიშნული პროცესების შედეგების ანალიზი სრულდება იმ მიზნით, რომ წარმოდგენა შეიქმნას ბანკში არსებული საოპერაციო რისკების პროფილის შესახებ ბანკის რისკ აპეტიტთან მიმართებაში. ანალიზის შედეგად ხორცილდება საოპერაციო რისკების მიტიგაცია ან მიღება (საჭიროების შემთხვევაში) რათა შემდგომში გათვალისწინებულ იქნას ბანკის ბიზნეს საქმიანობაში და სტრატეგიაში.

საოპერაციო რისკის მართვის ჩარჩოს ფარგლები მუდმივად ფართოვდება და ახლდება.

10.6: ლიკვიდობის რისკის მართვა

ლიკვიდობის რისკი არის ბანკის რისკი, რომ ვერ მოახდინოს ვალდებულებების გასტუმრება დათქმულ ვადაში ან გაისტუმროს აქტივების მნიშვნელოვანი დისკონტირების გზით

ლიკვიდობის რისკის პოლიტიკის პირველი ელემენტი არის რისკის იმ დონის განსაზღვრა, რომელიც ბანკს შეუძლია აიღოს. ლიკვიდობის რისკის ტოლერანტობა და აპეტიტი განისაზღვრება ბანკის კაპიტალის ოდენობის, და ზოგადი რისკის მიმართ ტოლერანტობის გათვალისწინებით. ლიკვიდობის რისკის სტრატეგიის შემუშავებისას რისკების მართვის დეპარტამენტის ფინანსური რისკების მართვის და ხაზინის დეპარტამენტის აქტივ-პასივების მართვის განყოფილება ითვალისწინებს ზოგად ეკონომიკურ და საბაზრო მდგომარეობას და მათი შესაძლო ეფექტი ბანკის მიერ აღებულ ლიკვიდობის

პოზიციებზე, დაფინანსების სხვადასხვა წყაროების და მათ შესახებ ხელმისაწვდომი ინფორმაციის შეფასების საფუძველზე.

სს „ბანკ ქართუში“ ლიკვიდობის მართვა ძირითადად ხორციელდება მაკონტროლებელი ორგანოს მიერ დაწესებული ლიმიტებით. ბანკში სისტემატიურად ხორციელდება ფულადი ნაკადების დინების პროგნოზი ვალდებულებების და ლიკვიდური სახსრების სტატისტიკურ ანალიზზე და სხვა ზემოქმედ ფაქტორებზე დაყრდნობით.

11. გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) რისკების მართვა

ბანკი დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს მდგრადი დაფინანსების როლს ეკონომიკური განვითარების, ზრდის, სიღარიბის შემცირებისთვის და ფინანსებზე ხელმისაწვდომობისთვის. მდგრადი დაფინანსების გამორჩეულ შემადგენელს წარმოადგენს გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი რისკების იდენტიფიცირება და მართვა, როგორც ბანკის, ასევე სასესხო აქტივების დონეზე.

ბანკი გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი რისკების იდენტიფიკაციისა და მართვისთვის იყენებს საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკების შესაბამის შეფასების პროცედურებს, მეთოდებსა და მიდგომებს.

ბანკს გააჩნია გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი რისკების იდენტიფიკაციის, შეფასებისა და მართვისთვის განკუთვნილი განსაზღვრული პროცედურები, ასევე ბანკის სასესხო აქტივების მთლიან პორტფელზე შესაძლო ზემოქმედების შეფასების მეთოდები.

ბანკი საკუთარი ბიზნეს სტრატეგიისა და განვითარების გეგმის შემუშავებისას ითვალისწინებს გარემოსდაცვით, სოციალურ და მმართველობით საკითხებს, ვინაიდან დაკავშირებული რისკების არაეფექტურად მართვამ შესაძლოა გამოიწვიოს რიგი ფინანსური, იურიდიული და რეპუტაციული პრობლემები.

ESG რისკების მართვას ბანკი ახორციელებს ორი მიმართულებით, პირველი უკავშირდება თავად ბანკის მიერ შესაძლო ზემოქმედების შეფასებას, მეორე ნაწილი კი სასესხო აქტივების პორტფელის გაგვლენასა და რისკიანობის ანალიზს. საკუთარი ESG რისკების მართვისას, ბანკი ყურადღება აქცევს შემდეგ საკითხებს:

- სათბურის გაზების ემისიის შემცირება - ამ მიზნით ადგილობრივ ოფისებში გათბობა-გაგრილების სისტემების შექმნისას უპირატესობას ანიჭებს თანამედროვე ეკომეგობრულ სისტემებს;
- ძირითადი სატრანსპორტო საშუალებების შერჩევა - უპირატესობას ანიჭებს ჰიბრიდული ძრავის მქონე ავტომობილებს ან/და ელექტრომობილებს;
- მესამე მხარეებთან ურთიერთობა - მნიშვნელოვან როლს ანიჭებს მესამე მხარეების მიდგომებს გარემოსდაცვითი საკითხების მიმართ და უპირატესობას გარემოზე ნაკლები ზემოქმედების მქონე მხარეებს ანიჭებს;
- პოლიტიკა/პროცედურები - ბანკი გეგმიურად ნერგავს ნარჩენების მართვის შემცირების, გადამუშავების, სეპარირებისა და მეორადად გამოყენების პოლიტიკებს, ასევე უზრუნველყოფს ნარჩენი მაკულატურის შეგროვებასა და შესაბამისი გადამამუშავებელი პუნქტებისთვის მიწოდებას;

- ნარჩენების შემცირება - თანამედროვე ტექნოლოგიების მხარდაჭერით ბანკი უზრუნველყოფს მატერიალური დოკუმენტების გამოყენების შემცირებას;
- სოციალური აქტივობები - ბანკი აქტიურად უჭერს მხარს გარემოსდაცვით აქტივობებს და ერთვება სოციალური ხასიათის მქონე კამპანიებში მწვანე საფარის აღდგენის მიზნით;

ბანკის გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების შეფასების ნაწილში, უზრუნველყოფს საანგარიშო წლისთვის სათბურის გაზების მთლიანი ემისიის გაანგარიშებას. აღნიშნული მოიცავს სამ კატეგორიას - Scope 1, Scope 2 და Scope 3.

- Scope 1 - მოიცავს ინფორმაციას საბანკო ჯგუფის მიერ, სხვადასხვა მიზნობრიობით გამოყენებული საწვავისა და სატრანსპორტო საშუალებების შესახებ;
- Scope 2 - გულისხმობს საბანკო ჯგუფის მიერ სხვადასხვა მიზნობრიობით გამოყენებული ენერჯო რესურსების ტიპებისა და რაოდენობის შესახებ ინფორმაციას;
- Scope 3 - შეიცავს ისეთი მიმართულებების შეფასებას, როგორცაა გამოყენებული რესურსების ხარჯები, ბიზნეს მიზნობრიობის მივლინებები (როგორც ადგილობრივი, ასევე საერთაშორისო) და სხვა საოფისე დანახარჯები.

სათბურის გაზების ემისიის შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ბანკის 2021 წლის ESG საკითხების ანგარიშებისა და გამჟღავნების ანგარიშში.

სოციალური რისკების მართვის ნაწილში, ბანკის უმაღლესი მენეჯმენტი უზრუნველყოფს სამართლიან მოპყრობას, თანაბარი შესაძლებლობებისა და არადისკრიმინაციული მიდგომების დანერგვას ყველა დასაქმებულისთვის. ამასთანავე, დიდ დროს უთმობს უსაფთხო და ჯანსაღი სამუშაო გარემოს შექმნას. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორატი ხელს უწყობენ თანამშრომლების პროფესიული განვითარების ტრენინგებს, სემინარებსა და საგანმანათლებლო აქტივობებს, რაც თანამშრომლებთან გრძელვადიანი მდგრადი ურთიერთობის წინაპირობაა.

მმართველობითი რისკების ნაწილში, ბანკისთვის გამჭვირვალობა პრიორიტეტულია. ამასთანავე ESG რისკების მართვის საკითხი თანაბრად განიხილება როგორც დირექტორატის, ასევე სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ამტკიცებს ESG რისკების მართვის პოლიტიკას და ჩართულია მის სრულყოფილ აღსრულებაში. ბანკს ყავს ESG საკითხებზე პასუხისმგებელი ოფიცერი, რომელიც შესაბამის საკითხებზე პასუხისმგებელ უმაღლესი მენეჯმენტის წარმომადგენელთან ერთად უზრუნველყოფს სასესხო აქტივების მონიტორინგის ჩატარებას.

ბანკი ყოველწლიურად დადგენილი წესით პილარ 3-ის ფარგლებში ამჟღავნებს ინფორმაციას ESG საკითხებთან დაკავშირებით, ამასთანავე, ინფორმაცია თავსდება ბანკის ვებ-გვერდზე. დამატებით ინფორმაცია აისახება პარტნიორებისთვის განკუთვნილ პერიოდულ ანგარიშგებებში. ამასთანავე, ESG პოლიტიკის დანერგვის პარალელურად და ბანკის მიზნიდან გამომდინარე, უწყობს ხელს ცნობადობის ამაღლებას, კლიენტებს განაცხადის გაკეთებისას და სასესხო ურთიერთობის მთელი პერიოდის განმავლობაში, მიეწოდებათ ინფორმაცია ESG რისკების დამუშავების შესახებ.

რაც შეეხება სასესხო აქტივების დონეზე ESG რისკების მართვას, ბანკი აფასებს როგორც სასესხო განაცხადს განხილვისას, ასევე არსებულ პორტფელს უტარებს ESG მონიტორინგს წელიწადში ორჯერ. ბანკს გააჩნია დაფინანსების აკრძალული საქმიანობების სია.

ESG რისკების შეფასება ხდება ყველა ბიზნეს სასესხო აქტივის შემთხვევაში სხვა მნიშვნელოვან ფაქტორებთან ერთად. ESG რისკიანობის შეფასება არის საკრედიტო საკითხის განხილვის შემადგენელი

და განუყოფელი ნაწილი, რომელიც წარედგინება საკრედიტო კომიტეტს გადაწყვეტილების მისაღებად. ESG რისკების განხილვა და გათვალისწინება იკავებს თანაბარმნიშვნელოვან ადგილს სხვა მნიშვნელოვან მახასიათებლებთან ერთად.

შეფასებისას, ბანკი იყენებს შიდა მოდელს, რომელიც ეფუძნება საუკეთესო საერთაშორისო გამოცდილებასა და პრაქტიკას. ბიზნეს სასესხო აქტივების ESG რისკიანობის შეფასებისას პირველ რიგში ხდება შემდეგი კომპონენტების განსაზღვრა:

- სესხის ტიპი;
- სესხის ვადიანობა;
- საქმიანობის ინდუსტრია;
- საქმიანობის კატეგორია;
- საქმიანობის ქვეკატეგორია;

აღნიშნულის გათვალისწინებით, ბანკი სესხს ანიჭებს ESG რისკიანობის ხარისხს და განუსაზღვრავს ორ შეფასებას, საქმიანობის ინდუსტრიის შესაბამის რისკიანობის ხარისხსა და სხვა ყველა კომპონენტის გათვალისწინებით, ზოგადი რისკის შეფასებას.

დაბალი რისკიანობის შემთხვევაში, ბანკი ამოწმებს შესაბამისობას ადგილობრივ კანონმდებლობასთან. საშუალო და მაღალი რისკიანობის კატეგორიის შემთხვევაში, ბანკი უზრუნველყოფს სასესხო აქტივის რისკიანობის პროფილის შეფასებას შემდეგი პარამეტრების მიხედვით:

- ორგანიზაციული შესაძლებლობები და კომპეტენციები;
- დაკავშირებული მხარეების სურვილი და ჩართულობის ხარისხი გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი რისკების იდენტიფიკაციასა და მართვაში;
- გარე კომუნიკაციის, აღრიცხვისა და ანგარიშგების შესაბამისი მექანიზმები;

ბანკმა სასესხო აქტივების გარემოსდაცვითი კუთხით შეფასებისთვის დანერგა საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ შემუშავებული მდგრადი დაფინანსების ტაქსონომია, რომლის მიხედვითაც მოხდა მწვანე სესხების კლასიფიკაციის განსაზღვრა. აღნიშნული ცვლილება პორტფელის შესახებ მონაცემებს უფრო გამჭვირვალესა და ბაზრის სხვა მოთამაშეებთან მარტივად შედარებადს ხდის.

ბანკის მხრიდან მდგრადი დაფინანსების ხელშეწყობა ემსახურება გარემოზე ზემოქმედების შემცირებას, რესურსების ეფექტურ გამოყენებას, არასაჭირო ხარჯების შემცირებას, ინოვაციური სერვისებისა და პროდუქტების მიწოდებას, რომელთა წარმოებითა და გამოყენებით ნაკლების ზიანი მიადგება გარემოსა და საზოგადოებას. ბანკის სამომავლო პრიორიტეტს საერთაშორისო განვითარების ინსტიტუტებთან მდგრადი განვითარების მიმართულებით მუშაობა წარმოადგენს.

12. მნიშვნელოვანი სიახლეები

კომერციული ბანკის გაჯანსაღების გეგმის შემუშავებისა და შეფასების შესახებ წესის დამტკიცების თაობაზე საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2020 წლის 29 ივნისის ბრძანება #131/04-ის შესაბამისად, ბანკმა 2021 წლის განმავლობაში შეიმუშავა და დამტკიცა გაჯანსაღების გეგმა. დეტალურად გაიწერა ბანკის გაჯანსაღების გეგმის ინდიკატორები, გეგმის სტრატეგიული ანალიზი, გაჯანსაღების ზომები. დამატებით შეფასდა ბანკის საოპერაციო უწყვეტობა. ჩატარდა სტრესსცენარები, რომელთა შედეგების გაზიარება მოხდა საქართველოს ეროვნული ბანკისთვის.

2022 წელს არსებული საზედამხედველო ანგარიშგებების პარალელურად ფასს სტანდარტებით ანგარიშგების ყოველთვიურად წარდგენის მიზნით, ბანკმა უზრუნველყო შიდა პროცედურების, საინფორმაციო ტექნოლოგიების ინფრასტრუქტურისა და ანგარიშგებების წარმოების წესების დახვეწა.

ღია ბანკინგის პროექტის ფარგლებში ბანკმა წარმატებით დაასრულა პროექტის პირველი ეტაპი, რომელიც ბანკთაშორის ანგარიშებისა და ნაშთების შესახებ ინფორმაციის გაცვლას გულისხმობს.

ბანკის მომხმარებელთა მეტი უსაფრთხოებისთვის განახლდა და დაინერგა მომხმარებლის ძლიერი აუთენტიფიკაციის (SCA) პროცედურა ბანკის ინტერნეტ და მობაილ ბანკებში, ასევე ელექტრონული კომერციის უსაფრთხოების პროტოკოლი 3Ds.

ბანკი წლის განმავლობაში აქტიურად მუშაობდა კლიენტებისთვის სახაზინო პროდუქტების მიწოდების პროცესის ინფრასტრუქტურის გამართვაზე. 2022 წლიდან ბანკის კლიენტებისთვის გარკვეული პროდუქტები უკვე ინტერნეტ და მობაილ ბანკებში იქნება ხელმისაწვდომი.

13. ანაზღაურების შესახებ ინფორმაცია

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებიდან ანაზღაურებას ყველა წევრი იღებს. ინფორმაცია 2021 წელს გადახდილი ანაზღაურების შესახებ მოცემულია პილარ 3-ის წლიური ანგარიშგების დანართის 24.Rem1 გვერდზე მოცემულ ცხრილში.

დირექტორატის წევრების ანაზღაურებას განსაზღვრავს სამეთვალყურეო საბჭო. ინფორმაცია 2021 წელს გადახდილი ანაზღაურების შესახებ მოცემულია პილარ 3-ის წლიური ანგარიშგების დანართის 24.Rem1 გვერდზე მოცემულ ცხრილში.

EBA გაიდლაინის მიხედვით, ბანკის არც ერთი სხვა თანამშრომელი, გარდა სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორატის წევრებისა არ არის მატერიალური რისკის ამღები პირი.

ბანკის ანაზღაურების სისტემაში არ გამოიყენება აქციებთან დაკავშირებული ინსტრუმენტები. ბანკის არც-ერთი თანამშრომლის ანაზღაურებამ საანგარიშო წლის განმავლობაში არ გადააჭარბა 1 მილიონ ლარს.